

From old newspapers (in Hebrew)

המגיד, יום שישי, מאי 30, 1860

האסלאוויץ. היושבת על נהר סאו. בתים רבים לשמה היות והעיר כלה
סאין יושב, ואל כל עבר אשר יסוב האדם את עיניו, אך שממה נוראה
יביט, ועל כל מדרך כף רגל, רק אודים מוצלים מאש יראה על כל
סביבו. גם כל בתי אלקינו הרמים והנשאים שלחו כאש, ותהי לחרת
אלקים. — לכ מי לא יגל וישמח הפעם. כראותו את העיר החורבנה
והשוממה הזאת. בניה לתלפיות ביתר שאת ויתר אז. ביתר הגור והדר
מאשר היתה מלפנים. ומי האמן לשמועתינו! וזרוע ד' על מי נגלתה?
כי העיר ד' רוח טמרים. רוח נדיבה. רוח חמלה וחסד. בלב השר [הוא
הגראף סאלטיקאוו] המושל בעיר הזאת. להקים העיר מערמות מפלתה
ולבנות חרבותיה. ויחמול על עניי עמנו. ויפתח לפניהם את דלתות העיר
הגדול אשר לו. וימלא את ידם לכרת למו עצים מהיער ההוא. לאיש
איש כפי נתלתו אשר יהיה לו לפנים. חנם אין כסף. עתה יאמר נא
ישראל! אם כי השר הנכבד הזה. לא בן דתינו הוא. כי הוא מאדוני
העברים. אשר עינים לו לראות. ולב להבין את מפעלות העושה צדק
הלוה. להקים מעפר דל ומאשפורר אביון להרים. ושינוי הדת יהיה לו
למסך מבריל. ולכבו לא ירחש לו אלף אלפי תודות וברכות. בתוך קהל
עדה? זכרה לו אלוה לטובה. כי הנדיל לעשות. ואתה המגיד! עיני כל
ישראל יושבי עירנו עליך. לתת מקום למכתבי זה בעלי המגיד. למען יפיקו
רננות לבכם. המתנוססות בקרכם וארץ ברכות אלף המתרוצצות מכין
שפתותיהם. המן תודתם ליקר כבוד השר הטוב והמיטיב הזה. ולמען
תזוה צדקתו וכשרון מפעלותיו חרותה לעד לזכרון. ולא תשכח לנצח.
כאשר לא תשכח גם ספינו ומלכנו עד עולם. ומי הנבר אשר אהבת
אלקינו ועמו נוססה בקרב לבבו! ולא ישמח כהיום לראות. כי תחת בתי
קדשנו ותפארתנו אשר היו לשרפת אש. וכל מחמדינו היו לחרבה ביום

הזכרה. הוקמו עתה אחרים תחתיהם. בניים לתלפיות בחוד והדר.
בראש השנה הזאת נתחנכו שלשה בתי תפלות יקרים ונחמדים. האחד
יכונה בשם ב"המר דגמ"ח והשני בשם ב"המר דת"ק והשלישי ב"המר
דהרב אשר בשם הזה יכונה יען בו יתפלל הרב הנאון נר ישראל ותפארתו
פקש"ת וכו' מה"רר משה נחמיה נ"י בעל המחבר ספר גתיכות השלום.
מורה לצדקה בעיר הזאת זה עשר שנה. הבי"המר הזה נבנה ע"י האיש
היקר והנכבד המופ' י"א מ' צדיק נ"י ציימלון. אשר הקדיש כל עתותיו
לצורך הבנין הזה. לאסוף את הכסף אשר יעלה על לב איש להביא
בית ד' ולקנות עצים ולהוציאם לחרשי העץ ולבונים העושים כיר ד'
ולא יחשבו את האיש היקר הזה. כי כאמנה היא עושה. יהי ד' עמו.
ופועל ידיו ירצה. ואנוכי אשר לבי נמלאה לה גיל וששון בהכינו ככל
אלה כי החל ד' לגדלו ולנשאנו ולשוש עלינו לטוב, לא אוכל אתאפק
ולחריש מלהודיע זאת לחמירה. למען ישישו וישמחו גם כל הקוראים כלם
ובשמחת אחיהם אלה יתערכו וישישו גם הם ופיהם ימלא תודה וקול
נצרת לאל עליון ויאמרו כלם ד' רחום וחנון ורכ חסד. ויבשרו ויגידו
יעקב חפץ מטאהליב דניעפר.

אשה עזובה

הואילו נא והגדילו חסרכם עם האשה האומללה הנצבת עמנו פה **חמלאויטש**, אסתר פרייזא שמה, בעלה עזבה זה כארבע שנים, אותה ואת בתה אשר ילדה לו, כיום לכתו לא נשמע ממנו דבר, רק קול השמועה יצא כי מת ולא נודע באיזה מקום, גם לא נודע אם אמת הדבר, שם האיש ההוא ישראל בן משה והוא כבן ל"ה שנת, שפל הקוסה ושערות זקנו צהובים, כמראה הזקב, והוא מיושבי חמלאויטש, ומי האיש אשר ראהו או ירע מה על אורתיו יעשה נא את החסד ואת המצוה הרבה הזאת להודיע על"י גב"ע כר"ת, כי האשה ובתה נשארו בעירום ובחוסר כל ונפשם ברעה תתמוגג, ואלהים הטוב ייטיב לבל עושה טוב וחסד עם האשה העזובה והעלובה הזאת.

משה נחמיה חונפק"ק חמלאויטש

המגיד, יום רביעי, ינואר 27, 1869

הרימו מכשול מדרך עמי!

אתה המוציא לאור תעלומה להראות לעיני השמש הנפי לב אשר במחשך מעשיהם העושים מעיל הצדק למען כחש ולמען בצוע בצע והם עוכרי האמת. — הגני לפרסם החמס אשר קרנו בעירנו חמלאויטש מכף מעיל וחומץ כזה, והוא: כי בא אלינו איש עברי בקראו שמו: אברהם בן אברהם פרידמאן מפרעס-בורג ונתאסן בבית כל הנבירים הנכבדים ר' משה ור' זעליג צערניאק יחיו, ויקרבהו בזרועות אהבה כמשפט תורתנו ואהבה גם וכו' ויתכדמה פה כשלושה שבועות עד שאב מי חסרנו לרויה גם כבוד הנבירים היקרים הנקובים תמכוהו בימין חסדם במשען כסף ומפה נסע לעיר מסטיסלעכ הסמוכה אלינו, גם שם העניקוהו ומשם שב אלינו ביום ה' עבר באכרו כי דרך פה פניו מועדות אל מסילת הברזל הסמוכה אלינו ויסע ווישעפסק להחליף הפאם שלו יען כי לא הי' בביתם כנר כ"א כתושב לא נהרו מאהו וישאר יחירי בבית בנם היקר מ' יעקב נ' אשר מקרוב היו יום כלולתו. ויפתח הבליעל הזה את הארנו מתכשיטיו העולים לסך נכון עד 1200 רובים ויכזים ולא השאיר מהם, וינס אל הבאקן הקרובה וירדפוהו עד ווישעפסק ולא השיגוהו. ע"כ אנא הבלשן הגדול שלח נא אורך ואמתך אל אפסי ארץ מקום אשר זורחים הם שם והודע אותם כל הנעשה למען ידעו העם להזהר ולמען לא יסגרו דלתות החגיגה והחמלה בעון בצע איש מעשקות הזה ולא יוספו בני עולה להונות את העם, אולי יודע מאפסי ארץ להודיע מקומו איהו וחמס ישיב לבעליו והיה זה שלום, ורב מאד שכרך ופעולתך עד בלי ירח וזכרך לברכה, ושכר האיש אשר יושב ע"י התכשיטין בשלובות סך מאה רוב"כ. כ"ד הדורש שלומך ואמתך סוכן האחים הנבירים הנכבדים הנ"ל ישראל ב"ר משה ישיין כהרב מחמלאויטש, ס' מנ"ו: שנותיו לערך 38, והוא גדל קומה ורוח בשר, שערותיו צהובות מעט וזקנו צהוב יותר (דינסעלבלאנד), מדבר בלשון אשכנז צחה. החפצים: 4 שניר מרגליות גדולים, בכל שגור 50 ח' 200 ח', משקלים 14 זאלאטניק, 1 שרשרת זהב עם מורה

שעות קטן האמשעה, 1 דיטא מאנעשעה, שנים אהוכים. 1 טבעת זהב עם המשה בריללאנמען.

כנים כל דברי המכתב והמאורע המאומה כפי שכתוב בארוכה ר"ש, והגני נוחן גם אני חתימתי ע"ד.

יו"ט לפמאן הבחן חופ"ק חמלאויטש.

קול אשה עזובה!

אליכם אישים אקרא ובראשם הרבנים רודפי צדקה וחסד עורו נא לעזרתי שכולה וגלמודה ועל עוללי העטופים בצר וכמצוקה. אישי כמר שני אור זלמן ב"ר שמואל דוד סלוז-קיין יליד דובראוונא והיה שו"ב בעיר שום במתו חארקאוו ימים רבים, וזה ארבע שנים אשר עזב מלאכתו ועבר עבודת מלמודות בקיץ שנת תרל"ב בעיר הנ"ל, ובסוף הקיץ שלה אחר בנו כמר אליעזר שו"ב מפה אמסטיסלאוו יען כי הקרה בעדו מצב שם, ויהי כי נסע לקראת בנו לשואלו בשלום נאכד על אם הדרך מוואג-זאל וויראזבע, ומאז ועד עתה לא נדע מאת-מאומה. לזאת חנוני חנוני אחי ועמי אולי נתודע או יודע איה איפא מקום מנוחתו להודיע בשערי המגיד או במכתב על אדרעס של הרב הגאון ר' ראובן אב"ד דפה. סימניו: איש בעל קומה. מראה שערותיו שחורות אדמדמת (ראטלעך בריון), מראה עיניו שחורות ירוקות, חוטמו ארוך, שנותיו לערך חמשים ושנים, וראשו קרוח לעומת פניו. המבקש בעד האשה מי יענטא בת חרב ר' נתן נטע מעיר סאמוס בפלך מאהליב דרוסיא.

מנחם מענדיל חעשין מעיר האשלאוויטש.

גם אנכי מבקש שיעשה למען ת"ע ולהדפיס הדברים בהמגיד כי מצוה גדולה הוא דברי המבקש
אמסטיסלאוו, עש"ק טבת שנת תרל"ד לפ"ק.
ראובן הלוי החונה פ"ק הנ"ל.

המליץ, יום שלישי, יולי 27, 1880

חאסלאוניץ (פלך מאהילוב). — הגנו נותנים תודה וברכה מקרב ולב עמוק לכבוד ועד החברה מפיצי השכלה בין ישראל אשר בפמברורג על אשר הנדיל בחסרו לשלוח להרב מטעם הממשלה דעירנו את מכה"ע „רוסקי יעורוי" וגם את השמנה חלקים „יעורעיסקאיא ביבליאָמעקא" אשר יהיו למקרא—בבית אוסף הספרים אשר יסדרנו—לחמשים איש מצעירי עירנו הצמאים למעיני ההשכלה. אין די טלים בפנינו לתאר את כל רגשותינו אשר ירחש לבנו לכם חברי הועד היקרים בעד פעלכם ונרבת רוחכם, ורק בדברים אחדים נגיד קבל עם כי הגדלתם לעשות עמנו ושמכם וחזרונכם חרות יהיה על לוח לבנו המיד ובכל עת אשר נזכיר את שמכם הטוב נברככם בלב ונפש.

על טוב יזכר גם שם שר שופט' השלום דעירנו ה' Федоровичъ אשר דרים מכספו נדבה לבית אוסף הספרים אשר יסדרנו וידבר טוב לפעולתנו והגנו נותנים את ברכתנו גם לו.

הכותב בשם כל צעירנו ובעתירתם ליב צוקערמאן.

המליץ, יום שני, אוגוסט 23, 1880

חאסלאוויץ (פלך מאהילוב). — בלב נשבר ונדכא פורשים אנשי עירנו ידיהם אל נדיבי עמנו להיות לנו לעזר ולמשען לדם בעת צרה ומצוקה, בי יד ד' היתה בנו בש"ק העבר ו' אלול, אש פרצה בבתינו והאכל את כל רכושנו, כי עלו בלהב יותר ממאתים בתים חדשים אשר בויעת אפים בנינו אחרי התבערה הגדולה לפני שש שנים; גם כל אער ברם, אף הכרים ודכסתות היו לאפר ולא נשאר לנו רק גויהנו. ע"כ אליכם נדיבי לב נשא עינינו להחיש עזרה לנו לבלי ננוע ברעב. ובגלל זאת ישמור ד' אהכם מכל אסון ופגע. כל דרפץ לראציל נרבה אם רב ואם כנט, כפי נכח נרבת לבו, יאבה לשלוח למ"ע "דמליץ" ומירו יגיע לידנו, וכן יוכלו לעלות על עם דרב דכאוה"ג דכתא על הארעסא :

Въ М. Хаславичи. Мстаставскаго Уѣзда Могилевской губерніи, Духовному Раввиану, Г-ну Блю Файншт'йгу.
זאב וואלף וויליאקאווכקי.

המליץ, יום שלישי, ספטמבר 05, 1882

מי באש.

טחאסלאוויץ באה זה ימים אחרים ידיעה תלגרפית לה' ש. פאליאקאו כי יצאה אש בעיר ומאתים בתים וחמשה בתי כנסיות היו לכשר, ויטרד הגריב לשלוח שלש מאות רז"כ למשען הנשרפים.

הצפירה, יום שלישי, ספטמבר 26, 1882

מעיר חיים לאוויץ (פלך מאהליב) מודיעים, כי יותר משתי מאות בתים היו למאכולת אש, בהם חמשה בתי כנסיות עם ספריהם, וכחמש מאות משפחות נשארו בעירום ובחוסר כל.

המליץ, יום שישי, ינואר 19, 1883

בקשת ענונה.

זה כשמנה שנים עובני בעלי אותי ואת בני ליב, תכלית כסיעתו היתה ללמוד תורה ולהשיג סמיכת חכמים, שמו' מ' ב' ת' מן אבעדאווין או שטוקלער מעיר איוויע (מחוז אשמינז, פלך ווילנא). קרוב לצאתו מפה ראוהו בסלאנים ובסביבות בריסק. שנתויו בערך 34, רקתו הימנית גבוהה טחשמאלית, על אצבע האמה כיד ימינו שרט ניכר. תוא אוהב לדרוש ברבים. הוודע מקומו יאבה לתודיע להרב דפה.

בילא כת יקותיאל צערניאק.

כניס הדכרים וראוי לתת מקום לנקטתם. אליהו הלוי פייגנשטיין
חופ"ק חאסלאוויץ.

חשבון הוצאה והכנסה של הבקור חילים (האספיטאל) שבירושלם ת"ו,
מראשית שנת ה'תרמ"ד עד אחריתה*).

בשנת תרמ"ד עלה כספר החולים שסצאו מנחת בבית החולים הזה 385
מספר הרעצעפטיין בעד החולים הנאספים בו 6211
בני העיר 5080

ה כ נ ס ה :

ע"י הרב הנאון מוהרמ"ג 140 פראנק. מההג' רח"ב ווילקאוויסקי ע"י הרה"ח מוהר"ם
פינס 10 רוי"כ (25 פראנק. מרצ'ו L. 10 (250 פראנק). ע"י הרה"ג ארי' יאקאב נ"י
1:72.50 פראנק. מה' מלכה סאנישעוויץ 6 רוי"כ; מהג"ד יוסף קרויצקי 3 רוי"כ (22.50 פראנק);
מהג"ד סאניש-סאסלאוויץ והג"ד דוב קרייצר 25 רוי"כ; סר' ישראל קאפילאוויץ וה' חנה שולמאן

חאסלאוויטש (פ. מאהילוב), ג' י"ד אלול. — ביום ו' עש"ק י' אלול
פרצה אש בעירנו ובמשך ארבע שעות נשרפו שני שלישי בתי העיר, מאתים
חמשים במספר, ויושביהם נשארו ערומים כיום הולדם ומתגוללים עתה על הארץ
תחת כפת השמים. יד אנשי עירנו המעטים אשר בחסד ה' נצולו מתוך הדליקה
קצרה מהושיע להאומללים; ע"כ הננו מפילים תחנונינו לפני נדיבי עמנו בכל
עיר ועיר לרחם על עניינו הנשרפים ולאסוף גרבות, אחד המרבה ואחד הממעיט,
כי כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון. וה' יצילנו מכל אסון ופגע רע.
המבקש בעד האומללים הילמאנן.

את הגרבות ישלחו ע"ש הרב דעירנו:

Духовному Раввину Гилелу Милейновскому, въ м. Хаславичи Могил. губ.
תנני להעיד על כל דברי הכותב האברך השלם הנ"ל כי נכתבו בלי שום גיוס.
וחנני ירידו דו"ש הלל חופ"ק הנ"ל.

תבערה נוראה פרצה בעיר **היסלאוויץ** (פלך מאהילוב) ביום ג' י"ד אלול העבר. האש יצאה מאחד הבתים והרוח נשא את הלהבה מבית לבית, ובמשך רגעים מספר להטה האש את כל הבתים אשר ברחוב ההוא. כל יושבי העיר נבהלו ממראה האש הנורא ויהיו כנדהמים מבלי דעת מה לעשות, ולא יכלו לכבות את התבערה ויתאמצו להציל מפני הדליקה את חפציהם וכלי בתיהם ואולם גם זה לא הצליח בידם, כי בין האכרים אשר באו לעזרה מן הכפרים אשר מסביב היו הרבה גנבים אשר גנבו ושימו בכליהם. ובין כה וכה עברה האש מרחוב לרחוב ותעש שמות בעיר כל הלילה ההוא וארבע מאות וששים וחמשה בתי מושב עלו כליל על המוקד ואלפי משפחות אחב"י אומללים נשארו בלי מעון ומחסה ובלי משען לחם וקוראים לעזרה בצר למו, ומהראוי לדאוג ולשים לב אל הסכנה הנשקפת לאנשים האומללים ההם, החונים כעת על פני השדה הם ונשיהם ובניהם וטפם, מן הקור אשר בלילות ההולך וחוק מדי פעם בפעם.

היום, סנט פטרבורג, יום שלישי, יוני 14, 1887

מהוין לארץ.

י ר ו ש ל י ם , ט' סיון תרמ"ז.

אבל כבוד בעיון | בליל השלישי נאסף אל עמו הרב וכו' וכו' טוהר"ר משה נחמיה כהנא וצ"ל, לפנים ראב"ד ק"ק היסלאוויץ. בבקר הזכרו בטעם רבני האשכנזים והספרדים, בטול מלאכה, כל חנויות ואהלי המסחר סוגרו והעושים במלאכה שבתו ממלאכה, ומכל מגרשי אחינו חוץ לעיר נהרו המונים המונים אשר נקבצו ובאו לחלק לו הכבוד האחרון וללותו לבית עולמו. המון עם בחמשת אלפים איש הלכו אחרי מטתו, וכמים הזרירו עיניהם דמעה. מרוב צדקתו וענותותו לא חפץ כי יספרוהו ולישא עליו קנה, ככהוב בצואתו וזה: (א) "שלא יספידונו כלל לא פעה"ק ולא בשום מקום, וכן על המצבה לא יכתבו שום תואר, רק פה נטמן מ' משה נחמיה ב"ר משולם שהיה עבד לעדת ישורון ועוסק בלימוד הישיבות בק"ק פיטראוויץ, **היסלאוויץ**, ופעה"ק הרבה שנים".

באה"ק.

מכ"ע "הצבי" דיו"ר בירושלים הביא לנו שמועה מעציבה כי בליל יום שלישי ח' סיון גוע ויאסף אל עמיו הרה"ג כמוהר"ר משה נחמיה כהניו ז"ל, שהיה לפניו רב בעיר האסלאוויטש, וכעשרים שנה ראש ישיבת עץ החיים בעיה"ק ירושלים. כחמש ושבעים שנה היה במותו וכחמש ועשרים שנה ישב בעיר הקדש. מלבד חכמתו בתלמוד ופוסקים, קרא ושנה הרבה בספרי השכלה, וע"כ היה חשוב בעיני הקנאים, ובאחרונה העלה עליו חמה על אשר נטה להקל בענין למוד שפת אשכנז לתלמידי בית ת"ת. לפני פטירתו צוה להאנשים העומדים עליו להתנדב אתו בקבורתו ככל אשר צוה בצוואתו, ולא להפיל דבר מכל דכהוב שם. והי כצאת נפשו ויפתחו את ספר הצוואה וימצאו כתוב כי הוא מצוה ונזר לכלתי יספידוהו כלל לא באה"ק ולא בחו"ל, וילקוהו מלקות ויקיימו עליו ארבע מיתות ביד, ובירכתו הר היותים ישליכוהו על פניו ארצה שבע פעמים. שמענו כי שאלו את הרה"ג הר"ש סאלאנט אם לקיים את כל דברי הצוואה הזאת, ואמר שלא יקיימו ולא ישימו לב לדברי הנפטר שכתב כי לא יסחול להעוברים על דבריו. אך ראשי החברה-קדישא יראו לנפשם, ויעשו ככל אשר צוה הטה. ויקראו למקובל מהספרדים לעשות סדר ארבע מיתות ביד (דם בקיאים בדבר ולא האשכנזים), ויעשי ככל יתר דברי הצוואה, וילווהו לבית עולמו. הנצב"ה.

במות המניח ז"ל נשארה משרת ראש הישיבה עץ החיים פנויה. והנה

אננם יש בעיה"ק שני חכמים מפורסמים, אשר לו קם אחר מהם בראש הישיבה הזאת, כי אז החלה תקופה חדשה לחכמת התורה בעיה"ק, והם: הרב הגדול הר"מ פינס ור"ב החו"ב ה' הירשענוואהן מו"ל את ה"מסדרונה", אך כפי הנראה אין הדור ראוי עוד לכך, וראשי ירושלים עוד טרם יחליטו כמי יבחרו. יש רוצים בידרה"ג ר' אליעזר דן, אחד מבני ביתו של הרב ר' יל"ד מבריסק, ויש אומרים לתת המשרה הזאת לר' יצחק וינגרד, שיסד ישיבת תורת חיים בעירנו. גם הר"ר שמואל מוני וילבערמאן, סמונה לכולל פינסק ואחד משומרי משמרת הקדש ועד כל הכוללים, חפץ גם הוא להיות לראש הישיבה.

המנוח ז"ל צוה להאפטרופסים אשר הפקיד על עזבונו, כי יבקשו את מו"ל מכ"ע העברים להודיע דבר מותו במכתביהם העתים מבלי הזכרת שבחים ותוארים גדולים, ואך למען עורר לב תלמידי הנפוצים בכל הארצות לאמר אחריו קדיש, להתפלל וללמוד לעלוי נשמתו, כי בניו מתי עליו בחיו.

חאסלאוויטש (פ. מאהילוב). — קריה עליוה ,
 היתה העיר הזאת מלפנים, עת היתה עליה עין ה'
 לטובה ויברך את חילה וינחילה עושר וכבוד. כל
 יושביה מצאו אז פרנסתם בנחת ולא בצער ויראו ברכה
 בכל משלת ידם, אף היו בקרבה עשירים גדולים
 ונכבדים אשר נכרו לאמונה בארץ, והצטינו מאד
 במעשה הצדקה והחסד, ומידם היו קרנים לכל שאר
 יושבי העיר אשר רבים מהם עבדו אתם עבודת שכיר
 אימצאו אצלם לחמם בכבוד, וישבו אחינו פה שלווים
 ושאננים ולא חסרו דבר. ואם כי לפעמים פגע בהם
 יד ה' וישפטם באש אפו ורוב בתי העיר היו לשרפה,
 אבל בכל פעם התנערו עד מהרה מערמות אפס
 ויבנו את העיר מחדש, וישיבוה לתחיה ולאיתהנה
 הראשין. אך זה שנות מספר בגדה בה ההצלחה
 ותהפוך עליה הגלגל, והעיר החלה לדרת מטה מטה.
 עשיריה הגדולים והיותר נכבדים נאספו אל עםם וילכו
 למנוחות עולמים ויתרם גם המה נפוצו איש לעברו,
 יצאוה ואינם עוד, ועמם יצא כל הדרה, כבודה
 והפארתה, וכל שאונה והמינה חזרו לתהו ובהו,
 והאחרון הכביד: התבערה שהיתה בה בשנת הרמ"ו
 העבר (היא לה התבערה הרביעית) במשך שש עשרה

שנה) העטיקה שהתה בה עד היסוד ותשרד ממנה שארית כחה, ומני אז ירדה העיר פלאים ותשח עד עפר; כל יושביה ההרוששו מאד ע"י ההבעה ההיא, וכמעט לא עצרו כח לקום חרבוהיהם, ואך ברב עמל ויגיעת בשר ורוח, וכעורת גריבי עמנו בערים שונות עלחה בידם לבנות הריסותיהם ולהקים העיר על הלה. אך כאשר קמה להם הרוחה כמעט מעבר מזה, והנה נפתחה להם רעה ממקום אחר. — אחיני אשר האחונו פה כבר מאות בשנים היה להם עד שנת 1886 העבר שמר אמנה שעשו עם ארון העיר בשנת 1836, אשר על פיו שכרו להם ממנו על משך חמשים שנה את אדמת המקום ואת החנויות העומדות בשוק העיר השעים במספר, ושדה מרעה לבהמה, בשכר 1178 ר"כ לכל שנה. במשך הזמן הוזה עברה העיר לעתים מרשות לרשות ובעלות אדונים חדשים, אך בנוגע לאחיני היהודים לא נעשה כל חדש לרגל זה. אכן כאשר המו החמשים שנה והגיע התור לחרש האמנה על העתיד עם הגמ"כ ס., גברה העיר בעת הזאת, ויסלוא לכה

לדרוש מאחיני התושבים שכר רב מאד הכבד מנשוא, ולא יכלו התושבים לקבל וישיבו דבריה ריקם. אז עלתה חמתה על אחיני היהודים, ותדרוש משלטון המקום לתת להם צו לבל יהינו טן הוא והלאה לבנות כל בנין חדש על אחוזת אדמתם, גם לבלי חוק בדקי הבתים והחנויות שבנו עליה מכבר. אף הקים שלטון המקום את דבריה, ומאז ועד היום לא ינהן פה לכל איש יהודי אף לתקוע יתר במקום אחוזתו. גם על החנונים כבדה ידה ותהפוך עליהם בלהות. ועתה אחרי שכבר בצעה את מעשה עם בעלי החנויות, כי השלימו לה ויכרתו עמה אמנה על משך שמונה שנים לשלם לה 1500 ר"כ לכל שנה בעד החנויות לבד, באה עתה פקידתה על בעלי הבתים ותעידם למשפט לפני בי"ד הגליל בעיר הפלך, ולע"ע הוסינה לדין רק מתי מספר, אך אם הזכה בדינה, תבוא גם עם יתר החושבים במשפט. כל העיר נבוכה מאד לרגל המשפט הזה אשר ממנו לעתידותיה תוצאות לשבט א"ם לחסד, וכל יושביה מצרים ודואגים טן הפורעניות, כי אם הזכה במשפט או נכוננו כלם לצלע, וצפויים המה אלי רעה אשר לא יוכלו להמיש צוארם ממנה, כי היא תמיל אז עליהם תנאים כבדים

מאד, אשר לא יעצרו כח לשאתם, ועל פי
 התנאים אשר תגורר היא יקום דבר; כי אם גם אז
 ימאנו התושבים לענות מפניה, (והוא יאבו שמוע לה
 הלא תגרישם כלה סן העיר ותשים את בתיהם למעי
 מפלה. ועד כסה גדולה הרעה הנשקפה להם, נוכל
 לראות מפתשנן כתב השכירות אשר שם סיכן הנסיכה
 כיום לפני תושבי העיר, ויאמר אליהם כי בזאת יאות
 להם לכרות עמם אמנה (ולכתוב שמר עם כל אחד
 ואחד בפ"ע דוקא, ולא בשמר כולל לכל הקהלה כפי
 שהיה עד עתה: א) שכר האדמה ישלמו להנסיכה עד
 15 קאָע' לכל סאושען מרובע שנה שנה. הגע נא
 בעצמך, הקירא, וצא וחשוב עתה כסה יעלה כסף
 השלומים לכל העיר המשחרעת על שטח 37 דעסיא-
 סין—תשעים אלף סאושען מרובעים בערך—? הלא
 מצער! ב) כל משקה אשר ישתה—כמובן לבר סמים,
 וגם זו לסיכה—מחויב כל בעל בית ושכנו הגר בביתו
 לקנות מידה או מידי הבא בכתה, ואף הנדרש לצורך
 עצמו, וגם יין לברכת הכוס בטשטע—ג) אין בעל הבית
 רשאי להוסיף בנין על הבנינים הנמצאים על חבל אדמתו
 כהיום הזה בלי רשיון בכתב סאת הנסיכה, או סאחד
 סבאי כחה. וכמו כן אין בעה"ב רשאי להשכיר ביתו, כלו

או סקצהו, לאחר בלי רשיון כו'—ועוד ועוד תנאים כאלה
 שאין הצבור יכולים לעמוד בהם, ועליהם תנאי האחרון
 העומד על גביהם ואומר: כל אשר יעבר על אחד
 מהתנאים המבוארים—אשר ישנם פה ואשר אינם פה—
 ולא יקימם כהלכתם, שמר אמנתו במל ומחויב היא
 להסיע את ביהו ולפנות את חבל אדמתו להנסיכה
 בששך שלשים יום משעה שהגיע אליו פקודת הנסיכה
 לזה. ואם ישאר ביתו על סכונו גם לאחר זמן זה, אז
 יקום ביתו לאחווה להנסיכה חנם אין כסף. סוף דבר
 הכל נשמע: כאשר יהמו ימי האמנה הזאת—הסוכן
 יאמר לעשותה עתה רק על משך שתיים עשרה שנה—
 ואמנה חדשה לא תעשה ביניהם על להבא, מחויב
 כמו כן בעה"ב לעקור את ביתו ולפנותו כו'. עפ"י תקף
 התנאי הזה, הנה כביר המצא יד הנסיכה לתקיפות
 השנים, בבוא מועד לחדש האמנה, לשית נוספות
 עוד על שכר האדמה ולבקש עוד גדולות ונצורות ככל
 אשר ידבנה לבה, ולא יבצר ממנה כל מוסה. והאמנה
 הזאת שאומרת הנסיכה לעשות היום עם היהודים עפ"י
 התנאים האמורים למעלה, הוא רק היום בעוד שלא
 נגמר הדין בכ"ד ולא נודע להיכן הוא נוטה, אבל
 אחרי כן, אם הזכה במשפטה ותמצא אין להניף עליהם

שכמה בענין משפט, עתירה היא גם הפעם להרבות על השכר ועל חומר התנאים, כדבר שהודיע סיכנת

גלוי—ואחריתם מי ישורנה. כשאנחנו לעצמנו נראה אשר אך זה אדיר כל חפץ הנכירה, או לכבש את אחינו תחת ידה כמעט לעבדי עולם, או להעיק תחתם ולהצר צעדיהם עד כי יעזבו מעצמם את העיר, ואך ביד המשפט, העתיד להתברר ביניהם, ולהצילם מידה, אם יכירום השופטים לבעלים עומדים ברשות עצמם, או יהנו להם למצער משפט חכירה מתלמת עפ"י מס מוגבל (чужием праве). — הגני מחלה בזה בשם עדתנו את פני קוראי, המליץ" הודיעים ומבינים בענין זה, להורות לנו עצתם גם המה על הדרך הזה שאנו הולכים בו, ואם ראו שמעו או ידעו איזה חק זמשפט, או החלמת הסענאט שיצאה לרגל משפט כזה, אשר תוכל להיות לנו לסמך וסעד לחמוך בה יהדותינו במשפט הזה—יואלו נא בטובם להודיענו בהקדם עפ"י אדרעסאט של הנאב"ד דפה הדשומה מטה, ולבאר לנו הדבר באר היטב, אולי יתגלגל לנו זכות על ידו והיה לנו לישועה. והגני להערים עוד בזה על הדברים האלה: האנשים שהיו חתומים על שמר האמנה שנעשתה עם אדון העיר בשנת 1836 כבר ספו תמו ואחזות אדמתם עברו ונסבו לרשות אחרים ע"י ירושה וע"י מכירה וחליפין וחליפי חליפין.

גם כל בתי העיר שעמדו אז לא נשאר מהם שריד כיום ע"י השרפות שהיו בעיר כפעם בפעם, וכלם עד אחד הוקצו מחדש במשך עשרים השנים האחרונות. ועתה אחרת: בשמר האמנה שהוא נכתב כי אדון העיר מחויב להודיע להרושבים חמש שנים לפני תום האמנה לחדש את בריתם עמו על העתיד, וגברת העיר לא הקימה את הרבר הזה והמתינה עד כלות כל החמשים שנה. אלה המה היסודות לעצומות אחינו הבע"ד ופרטי הדברים אי-אשר לבאר פה, כי רבים וארוכים המה וצר להם המקום הזה. — והגני מבקש ושונה אשר כל איש שימצא להודיע לנו דבר יראה נא להחיש מכהנו אלינו לכל הקודם, כי כבר קרב יום המשפט לבוא והרבר נחויץ.

א. י. ל. שלם.

Духовному раввину А. I. Маскилейскому,
и Хиславичи, Могилев. губ:

המליץ, יום שישי, אפריל 10, 1891

חשבון ההכנסה לחברת תמיכת בני ישראל עובדי ארמה ובעלי מלאכה בסוריא ובארץ הקדושה לשנתה הראשונה מן 14 אפריל 1890 עד 1 יאנואר 1891.

עיר	פלך	קאס'	ריב'	עיר	פלך	קאס'	ריב'
חיסלאוויץ				מאָהילוב			60

המליץ, יום רביעי, מאי 06, 1891

חאסלאוויטש (פ. מאָהילוב). — אחד המודיעים הודיע ב"המליץ" נו' 79 ש"ז ממאנאסמיר שצינא את דבר הסקרה אשר קרה את אחותי העלמה, כי אש לוהמת אחזה בכנדיה ונגעה גם בכשרה לרעה. והנה אם ספר את עצם המאורע שונה מכפי האמת, עוד לא אשא עליו חטא בזה, כי כזה וכוה יודיעו מודיעים כאלה במ"ע; אבל זאת לא אוכל סלוח לו, על חטא שחטא בספשות פה להפיץ בודון שמועת שקר כי "הרופאים אמרו נושא לחיה", רק למען הרעיש את לבות הקוראים ב"סקרה נורא", בעוד אשר באמת לא לבד שלא אמרו הרופאים כי אין ת קוה טובה להקימה לתחיה, כי עוד החליטו שבכל עצם הכויות שעשה בה האש לא היתה סכנה כל כך, כי רק במקומיה מעמים לחכה האש את בשרה ועד מהרה השקיעו את האש.

ולהרניע רוח כל שארינו ומיודעינו אשר חדרו מרחוק אל השמועה הזאת, אודיעם כי הודות לה' אחותי שלמה חיה וקיימה, וכבר קמה ממטתה ומתהלכת בחוץ ואין דבר עוד. וה' ישפות שלום לנו ולכל ישראל, ולא ישמע קול פרץ וצוחה ברחובותינו מעתה ועד עולם.

מאיר יהודה ליב משכיל לאיתן,
בן הגאב"ד דק"ק חאסלאוויטש.

— מתאסלאוויצי (פ' מאהילוב) כותבים למכה"ע
 'ואסחאד' לאמר: שלשת אלפי נפשות קהל עדת
 ישראל בעיר אחוזה הנבירה אשת הגראף סאלטיקאוו
 מחכים בכליון עינים למוצא דבר המשפט באספת
 שופטי השלום ע"ד גירוש היהודים מעל אדמת אחוזת
 הנבירה בכלות להם עתה זמן שמרי חכירתם אשר
 נתן להם הגראף ל. ג. סאלטיקאוו בשנת 1836-
 1838. ע"פ שמרי החכירה ההם נחנה האדמה
 ליהודים לזמן חמשים שנה ורשות נהונה להם לבנות
 להם בתים על אדמת חכירתם. עורכי הדינים באי כח
 הנתבעים מוכיחים לדעה, כי משפט זה לא ימצא
 מקום בבי"ד של שופטי השלום, כי אין להתוכעת
 זכות לרשת את הבנינים שנכנו על אדמת החכירה
 בכסף החוכרים, וכי בכלל החנגר תביעתה לדין
 מפירוש בסעיף 1692 כרך X חלק 1 מהלכות חכירה,
 כי שם נאמר שזמן חכירה לא יכול להיות יותר מעשרים
 שנה, וע"כ הביעה נושנה היא. אכן שופט השלום
 לא שם לב אל כל זה ויחרץ משפט לגרש את
 היהודים מעל אדמת אחוזת הנבירה ולעזוב את בתיהם
 וגם לשלם הוצאות המשפט. עתה עיני אלפי ישראל
 ציפיות אל מוצא פי שופטי השלום באספה ומאתם
 יצא גורלם לשבט או לחסד.

המליץ, יום שישי, מרץ 4, 1892

בקשת עגונה.

זה בשנה וחצי עובני בעלי אברהם עם ולדה אחת קטנה
 שר ולדתי לו. עמי יושב זהד בעיר פראָפּוּסְק ס. מאהילוב
 נתר התבקרה שהיתה בה בסוף קיץ תר"ג, תקענו אהלנו בעיר
 ולדתי האסלאוויטש וישב פה עמדי כידה ימים ואחר כן שם
 דרך פעמיו לבקש פרינסתו מורחוק, ומני אז נסתם כל הזון ממנו,
 שמעתי כי פנה לאַדעססא, אי-לזאת הנני מסילה תחנתי לפני
 הב"י היושבים במקומות החם אולי ידעו או שמעו ממנו דבר
 מהיו נא לחודיע הלום על אדרעטע של הנאב"ד דקהלחנו הראשון
 זשה, ואלה סמני בעלי; שמו אברהם ב"ר ישראל הירש מארקא-
 ועצקי מילידי עיר מאהנאָוּקא מחוז בערדוּטשוב, איש צבא
 זשותרד, ותעודה סמנו הוא מקבל מעיר מולדתי מאהנאָוּקא,
 זלאכתו כורך ספרים וכה הוא עוסק גם חיום, קומתו מטוצעת,
 אנותיו שלשים וארבע וזקנו אך החל לצמות; צבע שערוותו
 זחור, והוא חולץ שוחח מעט.

מתהננת שאשא אסתו בת שמואל ישראל מארקאועצקי.

א ד ר ע ס ס א :

Раввину г. А. I. Маскилейсону, въ Хаславичи
 Мор. губ.

בנים דברי האשה קשת רוח הזאת, ואחלה פני כבודו
 לתת מקום לשאלתה במה"ע, המליץ למען המצוה של תקנת
 עגונה. נאום אברהם יצחק משכיללאיתן

חופ"ק היסלאוויטש,
 (מקום החותם)

י פ ו :

כבוד הרה"ח חובב עמו וארצו מוהריד"פ ת"ו.

ברוך ה' כי קולינו לא הי' קול קורא במדבר כי מצא לו אזנים קשובות, ולבכות פתוחים אצל גדולי אחב"י וחכמיהם אשר בחו"ל ויסמכו ידיהם על התרומה אשר קבענו על האתרוגים ויקדשוה במאמר פיהם, והננו לתת בזה גומה מכתב אחד מגדולי הרבנים בעיר ואם בישראל אל אחד מהעוסקים במלאכת שמים פה יפו, וז"ל:

ב"ה יום ד' י' מנ"א תרנ"ב לפ"ק האמלאווימש.

... עוד באתי הפעם בשביל דבר שנתחדש, והוא עיקר גדול, והוא ע"ד ההכשרים וכו', ע"כ יש לדקדק הרבה בכתבי ההכשרים ולשלוח מלבד ההכשרים הנדפסים המונחים בתוך התיבות, גם כתב הכשר כולל בכת' הרב הנאון ר' נפתלי הערץ אבד"ק יפו ת"ו. עוד מצאתי עצמי מחוייב להעיר

און ה' ר"י מיטרו כי נחוץ הדבר למוכתם (של סיחרי אתרוגים) למלאות את תשלום השני פראנק מכל תיבה שמבקשים ועד העיר יפו ת"ו, כי גם הדבר הזה הגדיל המדורה במכה"ע כי פרסמו ברבים ובכמה עלים במכה"ע אשר הישוב בעצמו איננו נהנה מאומה ממסחר אתרוגי א"י זולת איזה סיחרים אשר עשו עושר ונבנו מחרבן אתרוגי קורפו, והלא אנחנו מתאמצים לחזק מיסדות האסור אך ורק מפני כי יש בזה תועלת ותשועה רבה לעניי אה"ק כדבר שהעירותי במאמרי במכה"ע המליץ בשנה העברה וגם עתה בחדש העבר בלמותי באמת כי כן הדבר, והנה באה עתה השמועה מאה"ק מכו"כ סופרים במכה"ע וצועקים ככרוכי' על שסיחרי האתרוגים קופצים ידיהם מלהנות אה קופת העיר הק' יפו ת"ו, עד כי פושתי במאמרי אשר הרחבתי במכה"ע להלהיב הלבבות לתת ידם לאתרוגי א"י לטובת אחב"י העניים שמה. ע"כ יזהרו (הסיחרים) לבל יחבלו

את מעשי ידיהם ולמלאות את משאלות הועד, ובזה יחזקו את אסור אתרוגי קורפו ואת מסחרם לעתיד. ומדוע יגרעו אחב"י ביפו יותר מאחב"י בקורפו אשר גם המה נהנו תמיד ממסחר אתרוגי קורפו שהיה ביד היינים, כי הרימו תרומה לקיפת הצדקה בקורפו וכן גם במרייעסט עד שעלה לחיונים התשלום מן 25 אתרוגים יותר מן 2 פראנק, ואין להם להכימ על . . . אביר הלב הרחיק מצדקה, הלא תראו כי מעשיו גרמו לו שבל הפותרים מתרחקים ממנו, והולך בתום ילך

בטח, ואחריתם ישנה מאד.
נאם אברהם יצחק משכיל לאיתן חופ"ק הנ"ל.

חבצלת, יום שישי, דצמבר 30, 1892

חברת "עזרת נדחים".

לתפארת משה ויהודית.

פרטי-כל

כאסיפת היעד ביום טו"ב כסליו תרנ"ג.

מזכיר החברה הניש לפני הנאספים חשבון פעולת הועד,
הוצאה והכנסה מר"ח כסליו תרנ"ב עד טו"ב כסליו תרנ"ג.

(ג) לפלימי רוסיא ורומעניען.

27 10 שמואל חאוויין מתאסלאוויין

המליץ, יום ראשון, אפריל 30, 1893

אברך את ידידי דובער דאקטארין ורעיתו היולדות אסתר
רחל ובנם הנולד להם בסו"ט ביום ערב חג הפסח, והנני שולח
ע"י המליץ א' רו"כ לטובת הפועלים באה"ק.
טאבאָלסק. אליעזר לאנין מתאסלאווייטש.

המליץ, יום רביעי, מאי 17, 1893

ליום מלאת לכני אליעזר שיהי' שלש עשרה שנה (בר
מצוה) טו"ב אייר תרנ"ג הנני שולח ל"המליץ" א' רו"כ לטובת
הפועלים באה"ק. +
חאסלאווייטש. שמעון י' לוב סלאוויין.

המליץ, יום חמישי, יוני 22, 1893

סוחרי אתרוגים ישיגו אצלנו, בשנה
בשנה, כל מיני אתרוגי אה"ק, גינובא, קאר-
סיקא, לולבים והדסים. החפץ לדעת משפטי
מסחרנו בפרטות יפנה אלינו עמ"י אדרעססע
דלמטה וישיג תשובה כהלכה.

מאיר יהודה ליב משכיל-לאיתן.

M. J. Masnikel'sonny Хиславичи,
Могил. губ.

ומר"ח אלול האדרעססע לבית מסחרנו למינסק:

M. J. Masnikel'sonny, * Минскъ губ.

המליץ, יום שני, יולי 03, 1893

ברכתי תעלה לראש ב"א הרב הגאון מו"ה אברהם יצחק
ג"י משכיל לאיתן אבר"ק **חסלאוויטש** ליום חתונת בנו מו"ה
מאיר יהודה ליב עב"ג חיה שרה ~~בה"ג~~ ארו' ליב שעפטייל י"ג
תמו בתחנה אוניעצא, ואברך את הזבד, ובבואי בקרוב ליפו
אשא קדש א' רז"ב לטובת הפועלים באה"ק.

נפתלי משכיל לאיתן.

מינסק.

המליץ, יום חמישי, יולי 13, 1893

הנני כבודך בברכת מו"ט את זלמן בערעזין עב"ג אפטר
רבקה גאלדבערג ליום כלולתם ביום ג' תמוז, ולזכרון הנני
שולח ע"י "המליץ" 50 ק' לטובת הפועלים באה"ק.
באכאוניקאוו, ש"ס בערעזין, י. הענדלין.

חיסלאוויטש (ס. סאהילוב).

המליץ, יום חמישי, יולי 20, 1893

ר' ניסן אשר שלווויטין מברך בברכת מז"ט את הרה"ג אברהם יצחק טשכיל לאיתן מהאסלאוויץ ליום כלולת בנו מאיר יהודה ליב עכ"ג חי' שרה שעפ"טיל י"ג תמוז תרנ"ג ונדב ששים ק' לטובת הפועלים באה"ק עפ"י שיבר 600/5. מסטיסלאוו.

הצפירה, יום רביעי, אוגוסט 16, 1893

— מהאסלאוויץ מודיע ה' א. טשכיל לאיתן, כי לא נכונים דברי התלונה שנדפסו בגליון 162 על רבני הגליל הוא אשר לא שמו עד כה לב לתקן את אופן הפלת הבהמה לשחיטה, כי זה יותר מירח ימים נעשתה שם הבחינה להפלת הבהמה באופן החדש בפקודת אביו הגאון אב"ד ר' אברהם יצחק טשכיל לאיתן, וגם עלתה יפה, ומאז קיטו וקבלו את האופן החדש לחק ולא יעבור.

המליץ, יום שני, ספטמבר 18, 1893

לזכרון חג חצי היובל לחתונת חותני שמעון סארין עם אשתו אסתר שרה בט"ו אב, ולזכרון חג חתונת הכסף אשר יהוג אבי יוסף שמירא עם אמי שרה רבקה בוזאטשענקע ט"ו חשון הבע"ל הקדשתי לטובת הפועלים באה"ק עפ"י שיבר 4/770 א' ר"כ, ואכרך אותם וכל קרובי וידידי בתוך כלל ישראל לשנה החדשה הבע"ל בכתיבה וחתימה טובה.
האסלאוויטש, מורשה הועד מנחם בן יוסף שמירא.

המליץ, יום חמישי, אוקטובר 12, 1893

ביום שנפקדתי לכורשה של הועד באדעסא נדרתי 3 ר' גם הר"ר ק. בלוטבערג התנדב 3 ר"כ וה' א. עלקאשין 1 ר"כ לטובת הפועלים באה"ק עפ"י שיברות 700/1,2,3.
האסלאוויטש, מנחם שמירא.

ברכת מז"ט תעלה על ראש ש"ב ה' שמריהו האדין
ממאנאסטירשציונע לכלולחו עב"ג צפורה מירלאס ביום ג' ו'
אלול בוועליו, ולוכרון נדבנו ע"י "המליץ" 50 ק' לטובת יא"י,
חיסלאוויטש. אלחנן סאמאליובאָו ורעיתו.

המליץ, יום רביעי, ינואר 17, 1894

חשבון הכסף אשר נאספו ע"י בחאסלאוויטש
לטובת הפועלים באה"ק בעיזה"כ תרנ"ד.
בביהמ"ד "חס" 2.35 ר', בביהמ"ד בהרב" 1
ר', בביהמ"ד "ה' שור" 1.2¹/₂ ר', בביהמ"ד "דכהנים"
1 ר', בביהמ"ד "ר' צבי ו"ל" 75 ק', בביהמ"ד
"יוחנן" 68 ק', בביהמ"ד הגרול ע"י ר' ו"ק 33 ק'.
ה' 7.13¹/₂ רז"כ.

מורשה הועד מנתם שפירא.

המליץ, יום שני, פברואר 05, 1894

רשימת המורשים*) לעריהם לחברת. תמיכת בני ישראל עובדי אדמה ובעלי מלאכה בסוריא ובארץ הקדושה. אשר הועד באדעסס
מלא ידיהם לאמוף כסף תרומתם של החברים גם לקבל נדבות וליתן קוימנציות בחי הגובר של הועד.

80	מולטשין (פ. פאָראַליען) ד"ר משה קאנעלסקי. מיפלים ליב בן אהרן פאָליאק. מעפליק (פ. פאָראַליען) שלמה יאָלאס. טיראספאל (פ. חערסאָן) פ. ליבאך. יעקאשערינאָלאוו מיכל מיראנסקי. יעליסאוועמנאָרד (פ. חערסאָן) סאָו. אָ. גינצי- בורג.	85	דרוויא (פ. ווילנא) דוד בן יעקב טויכמאן. האטעל (פ. סאָהילוב) נחום הלל קאָעליאָוויץ. האלאווענעווסק (פ. פאָראַליען) ליב טעלענגאמאר. הוליאַפאל (פ. יעקאשערינאָסל) ב. קערנער. הלזאָו (פ. טשערניטוב) ר' שלמה אהרנאָהן, אב"ד.	90	האראשקי (פ. וואַהלין) אשר קעסעלמאן. האָראַדישץ (פ. קיוב) ליב לעשטשינסקי. הייסין (פ. פאָראַליען) חיים יעקב ווייסמאן. האָלע-פריסטאן (פ. טבריא) משה סניסארענקא. הלובאקע (פ. ווילנא) אליהו יונגעלסאָהן. האָראַדישץ (פ. מינסק) שאול אהרן רובינשטיין. ווילנא יצחק ליב נאָלדבערג. ווישעבסק עמנואל סאלאוויי. וויניצא (פ. פאָראַליען) משה קאמיאנסקי. וואַראַגעווש משה בן ישראל ריווקין.	1	אנאניוב (פ. חערסאָן) משה פערעלמאן. אוּאָו (נוף הרן) י. ל. גושניר. אלעקסאָגריא (פ. חערסאָן) גרשון הורוויץ, נוטרויס. אנטאָפאל (פ. הוראָדנא) דוד בן אפרים ליפשיץ. אמשאקאָו (פ. חערסאָן) יעקב טשורנאָווסקי, רב מטעה"ט.	5	אראָל ס. נאָלד. אריעהאָו (פ. טבריא) טיכאל בן אברהם קא- לאמיער.	10	ארהיוב (פ. בסרביא) אברהם בארסוצקי. אוסאן (פ. קיוב) נח פֿינקעלשטיין. אושאמיר (פ. וואַהלין) יעקב אשר בריוואָן. אַרענבורג א. לעסק. אקקערמאן (פ. בסרביא) ליב שריא. אזמאיל (פ. בסרביא) ג. בערנעשטיין.
----	--	----	---	----	---	---	--	---	--	----	---

<p>נאָוונאַראָד-וואָהלינסק משה בן שמואל אָפּעני- הענדען. נאָוונאַראָד-סעווערסק (פ. משערניגוב) אברהם יעקב סלוצקי. ניושני נאָוונאַראָד ד"ר ס. נאדעלמאן, רב מטעח"ט. ניקאָפּאַל (פ. יעקאמערניגאָס). חיים משה סאַראָקין. נאָוואָויבקאָוו (פ. משערניגוב) יקותיאל ואנאלסקי 115</p>	<p>הערסאָן חיים יעקב גאַלדשטיין. האסלאוויץ (פ. מאָהילוב) מנחם בן יוסף שפירא . 75 טאגאנראָג (נוף הדן) חיים הלוי שיק . טארוטינא (פ. בסרביא) חנינא טענדלער . טאטארבונאר (פ. בסרביא) יהושע חמודות . טאראשצא (פ. קיוב) צבי הירש אָסמראָוסקי . טאַבאַלסק אהרן בן יעקב פֿירדיעוו, רב מטעם הממשלה .</p>	<p>נענימשעסק (פ. טבריא) וואָלף שיניאנסקי . 85 גארוד (פ. קאָוונא) יחזקאל זוסמאנאָוויץ . דווינסק (פ. וויטעבסק) משה מרדכי פֿרומקין . דובנא (פ. וואָהלין) זלמן אשכנזי . דובאסאר (פ. הערסאָן) צבי הירש טרויבנער . דאווסק (פ. מאָהילוב) וואָלף בראַנינסקי . 40 דריססא (פ. וויטעבסק) אליהו יוסף איראעליש . דובראָוונא (פ. מאָהילוב) ד"ר משה ברוטבערג .</p>
---	--	---

(* א) בין המורשים יש הרכה, אשר רק שמם יקרא עליהם, אך בפועל לא יעשו מאוסה לטובת החברה, וכפי שאין להועד רשות למנות שני מורשים בעוד אחת, לכן יבוקש מן המורשים החם, אשר ספני איוו סבה שהיא לא יאכו או לא יוכלו להשתדל בעד החברה, כי יושיבו להשיב להועד את כתבי הרשאותיהם עם קונטרסי הקוויםטניות, ואן יוכל הועד למנות אחרים במקומם.
(ג) להסיר לזות שפתים מאחרים מהמורשים, שנמצאו אנשים מרננים עליהם, כי באים הם על שרם בעד עבודתם לשוכת החברה, צריכים הננו לתורוע, כי כל המורשים, באין יוצא מן הכלל, ששתדלים לשוכת החברה שלא על מנת לקבל טרם.

המליץ, יום רביעי, מאי 23, 1894

המטיף יהודא צבי יעווערראָוו מנחם את הנכבד ר"מ
מיודאנסקי מייעק. מאבלו על בנו הבכור, ולזכרון קבלתי ממנו
50 ק' לטוה"פ באה"ק,
יצחק דוואָסין מברך בברכת מו"ט את אברהם מאָגילעוו-
קין לכלולתו עב"ג מינע ראסקין ואת יוסף נאוויק לכלולת בנו
בניטין בד' ניסן בקרוטשעוו ולאות ברכה נרב א' ר' לוא"ו
עפ"י שוברות 770/13,14.
האסלאוויטש .
טורשה הועד מנחם שפירא .

המליץ, יום חמישי, יולי 12, 1894

הרב המטיף יהודא ליב יעווערראָוו מברך בברכת מו"ט
את הרב הג' אליהו פֿיינשטיין אב"ד בפרווינא ומתוחנו ר"מ
לוואָוויטש מוויניצא לכלולת צאצאיהם כיום ב' דר"ח תמוז,
ולזכרון נרב לטוה"פ עפ"ש טו"כ/ת"ש"ע.
האסלאוויטש .
המורשה **מנחם שפירא** .

המליץ, יום שני, דצמבר 03, 1894

רשימת הנדבות שנאספו ע"י לואי מהקורות בעיה"כ תרנ"ה:
ביהמ"ד ת"ח 1.70 ר', ביהמ"ד הגדול 92 ק', ביהמ"ד
יוחנן 50 ק', ביהמ"ד בהרב 85 ק', ביהמ"ד צבי סלאווין ז"ל
70 ק', ביהכ"ג הסידים 51 ק', גרבת ליב שפירא סבאקלאן 50
ק', המטיף י. צ. יעווערעאָו 50 ק', אוויאָלאָו לחתונת שקונדין
עב"ג ליפשיץ 60 ק'. ס"ה 6.78 ר'.

האסלאוויטש, המורשה מנתם שפירא.

המליץ, יום ראשון, יוני 16, 1895

המטיף יהודה צבי יעווערעאָו. סברך במו"ט את זומיא
מטריצאווסקא לחתונת בתו רבקה עב"ג תיים כ"ץ בקיוב בט"ו
סיון ולאות ברכה נדב לטוה"ס עפ"ש 20/770.
המורשה מנתם שפירא בחיסלאוויטש.

הצפירה, יום חמישי, יולי 11, 1895

לטובת הנשרפים.

מתסלאוויץ: ע"י הגאון האב"ר ר' אברהם יצחק משכיל
לאיתן 25 ר"ב.

המליץ, אוקטובר 3, 1896

ביסמילאוו (פ. כאדילוב). — זה לא כבוד בא לעירנו איש למוש כאחד
מתושבי התורה ויאמר כי רב הוא ונין ונכד להגאון הגדול ר' יוסף ז"ל שהיה
אב"ד בסלוצק, וכי ישב על כסא הרבנות בכמה ערים, ורק מפני שבשנים
האחרונות כשל בתו מעול התורה לא יוכל עוד להשתמש בכתר הרבנות ולרעות
צאן קרשים, ואנוס הוא עתה לסיוב מעיר לעיר להפוק על פתחי נדיביו עמנו
לבקש נדבות למען החיות נפשו ונפש ב"ב היושבים בעיר מטרו. ולאות כי אמת
כפיו הראה לכל תעודות מרבנים שינים וכתוכן תעודה סתרה"ג ארמו"ר ר' ישראל
נח מניעוין, וכלם מעידים עליו כי איש ישר הוא וראוי לתמוך בידו. בני עירי
נתנו אמון לדבריו ויאסרו לאסוף בערו נדבות, וגם חלו פניו כי ירחיש ברבים;
אך הוא לא נאות לדבריהם, באסרו כי פקודת הרופאים עליו חוקה לבלי לרחוש
בסקהלות עם פן יבולע לנו החלש. אבל הרב הוה נכשל באמרו פו ונחשפו
שוליו על פניו וכלם ראו את קלינו כי אך נוכח ורמאי הוא, ויפול בידו לא יוכל
קום. וזה הדבר: כליל ש"ק כאשר כבודו לקרש על היין לא ידע להתחיל
ולנמור הברכה ונשתתק באמצע, ובעלותו לתורה ביום השבת פ' תבא לא ברך על
התורה כראוי ומברכתו של אדם ניכר... ושתי הברכות האלה נהפכו לו לקללות,
כי החלו אחרים מבני העיר לחשוד אותו כי לא היה רב מעולם, וע"כ הרחיבו
עין בנפשם לשאול אותו דבר הלכה אשר כל בר כי רב יודע אותו, והוא —

מה הוא אחרון מפולש? ויען כי מפולש פי'—בפל! כאשר נודע הדבר בעיר באו רבים לתרות על קנקנו ויזכחו לדעת כי עם הארץ נמור הוא; וכאשר שאלוהו כיאות עיר הוא, נמנם בלשונו, פעם אמר שמינמק עיר מנודו ופעם שבסלוצק הוא יושב, ואחרי הקרות ודרישות נודע לכל כי טובל ערום הוא, ויובילוהו בחוקת הירד אל בית פקודות העיר ושם מששו את כל כליו וימצאו בילקוטו כמאת ושלשים ושבעה ר"כ, עשרים בתנות מנהצות ובגדים יקרים חדשים וטובים. על שאלת הפקיד אם יש לו אשה ענה כי זה כבר גרש את אשתו. במכתב-המסע שלו נקרא שמו נרשון רייזין מעיר קלעצק פתחו סלוצק פ. מינסק; שנתחו ארבעים ושנים, הוא רם הקומה, אך גבו כפוף מעט; זקנו קטנה, שערות ראשו זקנו צהובות-כהות (דונקעל-געלב), אור עינו בעין התכלת, סאורי זיקות; ומבין ריסי עינו ניכר כי איש ערמה ומזמה הוא.

את הכסף אשר טעאו אתו שלחו לבית הפקודות בסלוצק; איהו מהתעודות שטעאו בילקוטו מונחות בבית הפקודות פה ואחרות נקדעו. לפי שעה עצוד הנזכר הזה בבית האסורים בעירנו עד אשר יחקר דבר. ויען שהנזכר הזה אמר כי בא עתה מעיר האסלאוויטש הקרובה לעירנו, והעיר הזאת נדונה זה לא כבוד באש, ע"כ משערים שהבגדים היקרים והבתנות שטעאו בילקוטו נטובים הם אתו בשעת השרפה; ובשביל זה הודיע בית הפקודות את הרבר לפקיד העיר האסלאוויטש אולי יטעא שם איש אשר אברו לו החפצים בעת השרפה.

ע"פ הסימנים הרשומים למעלה יוכלו קוראי „המליץ“ להביר את הרמאי הזה, אם יצלח בידו לצאת למרחב מבית האסורים ולסובב עיר הפעם בעיר ישראל; ואקוה כי אם יקרה לידם לא יתנו לאיש רמיה זה לתרוך צידו וירחיקורו מאהליהם. ועל יושבי עיר קלעצק המצוה והחובה להודיע כהמליץ מה שיבו של עובר זה.

המליץ, יום שני, אוקטובר 26, 1896

חשבון הנדבות לוא"י שאספתי בעיו"כ תרג"ו
באסלאוויטש:

מהח"ת 1.62 ר', מביהכ"ג וחוקאל שור 1.9 רז"כ,
ביהכ"ג דכהנים 96 קאפ', ביהכ"ג בתרב 76 קאפ', ביהח"פ
יחסי ה... 12...
35 ק'. המורשה מנתם שפירא.

המליץ, יום חמישי, פברואר 04, 1897

על משהת האירוסין של אברהם איזוק דובראָוויצקי
מקוצעוו עב"ג חנה העני בת יעקב מאריאסין מתאסלאוויץ
אספתי 5.40 רז"כ לגן שמואל" שהניקובים מטהו החתן א'
ר', אבי הכלה, ד. יעלינגאוו, ש. האסין, ש. האָטימסקי, חיה
ראוונגאוו והמאסף כ"א 50 ק', ש. יעלינגאוו, ש. ב. ליבער-
מאן, ל. אסתרין, ז. כ"ץ כ"א 15 ק', תאסיע סלוצקין, ליב
ראוונגאוו כ"א 20 ק'. הכסף נשלח ע"י „המליץ“ לתעודתו.
א. ל. מאריאסין בס"ט דובראָווקא, № 858

לפני שבועים דמינו כי השלום בא בגבולנו ועוד מעט וירוח לנו, כי התעוררו נכבדי עירנו, קרואי עדה, ויתאספו יחד, ובהסכם כלם גטרו לבחור בהגאון משכיל לאיתן אב"ד דעיר **חאסלאוויטש** וישלחו אליו מכתב בחתימות ידיהם כי יואיל לבא לעירנו לשכון כבוד בתוכה ולנהל עדתנו וכבר בא מענה ממנו, כי הוא מקבל עטרת רבנות עירנו, והנה שם לדרך פעמיו לבא אלינו, אך אהה! פתאום בלי דעת נכבדינו ובלתי קרוא בא רב אחד מעיר קטנה קראקא נאווא וידרוש דרשות אחדות ויהפך לב זקן עדתנו אליו ועמו עוד מפלגה גדולה מההמון הפשוט, אשר להם כל הרבנים שוים יהיה מי שיתיה, כי רק למנהל ומנהיגי עירנו, ובלתי דרוש מקודם אחרי שמו בארץ ואחרי מהותו ואיכותו נתנו לו כתב רבנות, וישימו את העיר כמרקחה, כי קמו מפלגות התורנים והלומדים ויאמרו לשים לאל את מעשי הזקן הנ"ל ואת כתב רבנותו, בתתם אמטלא לדבריהם כי לא נכון לשום עטרת רבנות עירנו, אשר רבניה מעולם אנשי שם אדירי התורה ועמודי התוך, על ראש רב מעיר מצער. לא אחות דעי עלאדות הרב הזה ואיכותו, אך על זאת אעיר און זקן עדתנו, הלא הוא בעצמו חתום על המכתב הנשלח לה"ג אב"ד מחאסלאוויטש והרב הזה בטח על חתימתו והודיע כי יצא מעירו, והנה הוא באם הדרך, ואיך נחם ממעשיו ויסכם לסנות את הרב מקראקא ונאווא תחת רב וגדול בישראל בר אבהן ממשפחת אדירי התורה הרב מחאסלאוויטש? האם לא יגפנו לבו על אשר הסב טריבות גדולות בעירנו ויפח אש המחלוקת בכל פנות העיר. ומה תהיה אחרית הדבר? מפחדים לבל תהיה אחרית עירנו כאחרית ערים רבות בימינו, ושני

רבנים יהיה לנו, ופרוד הדעות ורוח משטמה יגדלו וישתנשנו והעיר תמסך תהלך והפרצים יתרחבו ועניי עירנו ימקו בצרתם. נכבדי עירנו! חוסל'נא על העניים ועשו שלום ביניכם, הרחיקו מעליכם כל כבוד מדומה, התאספו, התאחדו השקימו המריבות, השביתו המדנים, ואז ברכת ההמון והאובדים עליכם תחול. שמואל דוד אנדרין אוסקי.

עקיבא אלמשול מס' טראוויטש לאות ברכת מו"ט לכתו שירקא שגולדה בט"ז אב ש"ז ולאות הכרת טובה להמילד תד"ר ראבינאוויטש מחאסלאוויטש בער חריצותו נדב ע"י "המליץ" ב"פ ת"י ק' למוה"פ באתי"ק, № 383

המליץ, יום רביעי, מרץ 23, 1898

ה' מאיר וויינראך וחתנו צבי ראפפארט מברכי' את ה"ר
סער' גרשן טשערניאק מחאסלאוויטש לכלולת בתו רחל עב"ג
מיכאל גאנעלין בי"ב שבט ונרבו 60 ק' לטוה"פ באה"ק.
ביאליסטאק.

המליץ, יום שלישי, מאי 10, 1898

מחאסלאוויטש (פ. מאהילעב) כוריעים, כי הקאנגרעס הבולי מצד אחד והרי"צ יעווי.
זעראוו בדרשותיו מן הצד השני העירו את רוח יושבי העיר לאהב את עמנו, את דתנו ואת ארץ
אבותינו, ולאט לאט יתנו בני העיר את ידם לציון ע"י המורשה לחברת התמיכה ה' מנחם שפירא
ובקרוב יפתחו שם בית מקרא ספרים ועתונים עברים בשפות עבר, רוסיא ואשכנז, וגם יפיצו
ברבים חוברות המדברות בשבח הישוב, והתקוה חזקה כי שם יעשו אוהבי ציון חיל, כי הרב
הגאון אברהם יצחק משכילאיתן אב"ד דמתא, אשר חבתו לציון כבר נודעה ממכתבו אשר
נדפס בספר "שיבת ציון" והדורש לציון הנודע ר' יהודא צבי יעוועראוו והד"רים הנכבדים
בלומבערג וראבינאוויץ עומדים שם בראש.

המליץ, יום ראשון, מאי 22, 1898

רשימת המורשים לעריהם לחברת תמיכת בני ישראל עובדי אדמה ובעלי מלאכה
בסוריא ובארץ הקדושה, אשר הועד בארעססא מלא ידיהם לאסוף כסף
תרומתם של החברים גם לקבל נדבות זמניות וליהן קוויטנציות בח"י הגובר
של הועד.

(המשך מגליון № 75 שנה זו)

באלטא (פ. פאדאליען) ליב ניסענבוים
בוטרימאניץ (פ. ווילנא) יעקב ליפשיץ
גרינאריאפאל (פ. חערסאן) וואלף מאלדאווסקי
זוועניגאראדקא (פ. קיוב) שמואל שפיגעל
זענקאו (פ. פאלטאווא) הערש קאנעווסקי
חאראל (פ. פאלטאווא) עקיבא מאנט
חיסלאוויץ (פ. מאהילוב) מ. שפירא.

המליץ, יום ראשון, יוני 12, 1898

הגני מברך את ידידי הרה"ח עו"ד ר' יהושע צייטלין
זהרה"ג משה אל' ליוונט, שבכל העת שעשיתי בחאטימסק היתה
לי חברתם נעימה מאד, ובעד שלומם נדבתי 25 ק' לטוה"פ.
אלדר מחאסלאוויץ.

בהבנים אייזיק רייכעלסאן את בנו בבשא"א נאסף ע"י
ירוחם סווירינאווסקי 1.28 ר' ליא"י. אבי הבן, ר' נחום געלער
שו"ב דפה, לאה סווירינאווסקי כ"א ח"י ק', מרדכי ראזענטהאל
זרעיתו ב"פ ח"י קאפ', זאב רעליס, פייגיל ראזענטהאל כ"א 10
ק', ר' יעקב רייכעלסאן, הרבנית כ"א 9 ק'.
ירוחם סווירינאווסקי מברך במו"ס את אחותו גיטל
פריידלין אשר בחאסלאוויץ עם בנה הנולד לה ולא"ב נדב ג"פ
ח"י ק' ליא"י.

המליץ, יום שני, יוני 20, 1898

הבוחר בציון יברך את ידידנו אברהם לאפוואק לחתונת
בנו מנחם מענדיל עב"ג ראיסע קאצענעלסאן בפסקאווי בי' סיון
ולאו"ב הקדשנו לטוה"פ באח"ק 1.20 ר' עפ"ש 770/19.
שמעון סארין, בינוש פינעס בחאסלאוויץ.

הצפירה, יום שני, יולי 11, 1898

— (תודה לנדיב). מעיר חאסלאוויץ מביעים
תודה להנדיב סר יצחק צערנאק יליד העיר הזאת
היושב עתה כהערסאן, אשר הואיל להתנדב לקנות
בכספו בית גדול להיות למעון לת"ת בעיר סולדתו,
והנרבה הזאת תועיל להרחבת קרן הת"ת, כי הגבאים
החליטו לשכור גם מורה לשפת המדינה ותורת
החשבון בעד נערי הת"ת, אשר עד כה לא יכלו
לעשות דבר זה מחסרון כסף הדרוש להוצאה זו.

המליץ, יום שני, יולי 11, 1898

מו"ט! מו"א! להצמד מר משה ליפא לוטש עב"ג שיינדיל
נכרת הגר"ש מאהליווער וצ"ל לכלולתם בל"ג בעומר, הבוחר
בציון יברך אותם בכטו"ס, ולזכרון נדבנו לטוה"פ באה"ק עפ"ש
123/10 י"פ ח"י ק'.
ב. פיננס, י"ל קריוואלאח מחאסלאוויץ, ר. לאנע, י.
ברלין מראסלאוו.

המליץ, יום חמישי, אוגוסט 04, 1898

כשהספיד פה הדרשן ר' אברהם לייטעס מחיסלאוויץ, את
הגאון ר"ש מאהליווער אספנו בעד הזכרת נשמתו סך 5 ר"כ
לביה"ח האספיטאל אשר לאחינו האשכנזים בירושלים, והנני
שולחים אותם ע"י "המליץ", זכות הגאון הנפטר יעמוד לכלנו.
הרב מטעה"ט ברוך ליב יפה, אליעזר ליפמאן יודקאוויץ.
טאמבאוו. № 324

המליץ, יום רביעי, אוקטובר 19, 1898

נאסף על ידי מקערת עיוהכ"פ תרנ"ט מביהמ"ד הגדול
85 ק', מביהמ"ד "ח"ת" 1 ר', מביהמ"ד ר' צבי 47 ק', מביהמ"ד
חסידים הישן 82 ק', מביהמ"ד חסידים החדש 85 ק', מביהמ"ד
בהרב 1.20¹/₂ ר', ס"ה 6.28¹/₂ ר'.
המורשה בחאסלאוויטש מנחם שפירא.

המליץ, יום ראשון, מרץ 12, 1899

נברך כמז"ט את שלום ליטווין ורעיתו להתונת בנם
יהושע ולזכרון נדבנו כ"א ב"פ ח"י ק' לטוה"ס עפ"ש 686/7, 16.
בינעם פיננס ומיכל פרידקין בחאסלאוויץ.

הרב י"צ יעוועראו **מחאסלאוויטש** מברך במו"ט את מ, אוסישקין ביעקטרינסלב ליום הבניסו את בני בנשא"א גזוכה לראות את בנו הנ"ל עוסק בירושלים, ולאוי"ב הרים את גרבתו לטוה"פ באח"ק.

חאסלאוויטש (פ. מאהילוב). — ביום ה' כ"ג סיון הגיעתו השמועה המחרידה, כי בעיר מסטיסלאוו, הסמוכה לעירנו, שבק חיים לכל חי הרב הגאון ר' הלל מיליקאווסקי, אשר גם בעירנו ישב שלש שנים על כסא הרבנות. כל גרי עירנו סגרו את החנויות על מסגר וינהרו כלם לשמוע את ההספד, אשר נשא עליו בן עירנו המטיף הנודע ה' יהודה צבי יעוועראו. כל אנשי עירנו התאספו על הכפר, אשר לפני ביהמ"ד, כי בית הכנסת הגדול קטן היה מהכיל את כל הנאספים. דברי המטיף, שנאמרו ברגש כביר, הרעישו את לבות השומעים. כל הנאספים טקטנס ועד גדולם געו בכביה ואמנם יש להם על מה לבכות: מי לא ידע את גדל ערך מפעלותיו בענינים הנוגעים לכלל אחב"י, אך ביותר הראה את אהבתו לצדקה וחסד בעירנו, אשר אף כי מצער היא בכל זאת מצא בה חוג רחב לטפעלותיו הרבים.

בשבתו על כסא ההוראה בעירנו נהל את עדתו בחכמה ודעת, ראה את הנולד לעצור בתבינתו בעד הפרוד והמדנים עוד טרם סללו ארכות אירם. גם אחרי הלקחו לעיר מסטיסלאוו לא עישו בני עירנו דבר קטן או גדול טרם שאלם את פיו. דבריו היו בדברי האורים לכל האנשים, אשר בקשו עצתו. המנוח היה חבר הועד של סוד הרבנים בשנת 1893. בן פ"ד היה במותו יותר מששים שנה שמש בכתר הרבנות. אבדה שאינה חוזרת אבדה לאחב"י בכלל ולעיר מסטיסלאוו ולעירנו בפרט—הנצב"ה. יהודה איטין.

בקשת עגונה.

זה כשש שנים אשר עזבני בעלי ויסע לעיר באסטאן באמריקא לגיסו אהרן וויינשטיין סוחר כמעכל ותמיד קבלתי ממנו מכתבים גם כסף ואח"כ הגיעוני ממנו מכתבים מעיר קלערמאנט, וגם אני הריצותי אליו מכתבים ע"ש י. מירסקי ובערב הנוכה תרנ"ח קבלתי ממנו מכתבו האחרון בצירוף שלשים רו"כ, וכאז ועד הנה נסתם כל חזון ממנו ועקבותיו לא נודעו, לכן אחלה נא את פני כל קוראי הצפירה באמעריקא כי יכמרו נא רחמיהם על אשה עניה מרודה כמוני ועל שלשת ילדי התלויים בי וכל מי אשר נודע לו דבר מהליכות בעלי ומקומו ייטיב נא להודיע ע"ש הרב מחאמלאוויטש כפי אדרעסע הרשומה מטה, ומאת מו"ל מכה"ע באמעריקא אבקש רחמים לפרסם בקשתי זאת במכה"ע שלהם אולי תחגלגל זכות על ידם להתירני מכבלי העגן ולמצוה גדולה תחשב להם. המערתת מיניא פוזנער.

ואלה סימני בעלי: שמו נתן נטע בן ישראל פוזנער יליד סאמאוו פלך מאהילוב ברוסיא. היה קצב במאסקווא. שנותיו כארבעים, קומתו ממוצעת, שערותיו שחורות ומסולסלות, גבות עיניו מרוכות מעט.

Rabbiner A. J. Maskileison, chaslawitschi,
Gouv. Mohilew, Russie.

המליץ, יום ראשון, יולי 09, 1899

בארצנו:

חאמלאוויטש (פ. מאהילוב). — דברי הותב מעירנו, שבאו ב"המליץ" גליון 181, הפליאו את לבות כל אשי עירנו. בבואו לספר בשבחו של הגאון המנוח ר' הלל מיליקאווסקי ז"ל אבד"ק מסמיסלאוו, מתוך כך נמלטו מפיו דברים כסגנון הפוגע בכבוד רבנו מ"ן הרב הגאון האב"ד דקהלתנו שליט"א, באמרו כי גם אחרי צאת הרב הגאון המנוח ר' הלל ז"ל מזה לעיר מסמיסלאוו לא עשו בני עירנו קמנה או גדולה מ"ם שאלם בעצת הגאון המנוח ז"ל, כל הקורא דברים כאלה מרחוק יוכל לרמית באמת, כל כל עניני עירנו היו נחתכים על פיו אף בימי כהנתו במסמיסלאוו, ודבר זה גלוי וידוע לכל באי שער עירנו והליל, כי מעולם לא דרשו בני עירנו חסלאוויטש מפי שים רב או גאון אחר דבר ולא חצי דבר, בין בדברים הנוגעים לדת ודין ובין בדברים הנוגעים לעניני העיר והנהגותיה, כי אם אל הגאון מו"ל אליו נפנה תמיד ובקולו נשמע, לאורו נלך ועצתו היא הנחנו, ונהפוך הוא כי גם מרחוק ומקרוב יפנו בשאלותיהם אל הרב הגאון אב"ד דקהלתנו, ואליו רבים ידרשון להורות להם הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון, ותודה רבה יאתה לכבוד רבנו מ"ן הגאון הגדול כליל המדעים איש האשכולות ר' אברהם יצחק משכילאיתן שליט"א על מפעליו הכבירים בעדתנו מאז בא לשבון כביר בתוכנו, וענינו פקוחות על כל צרכי עירנו ועל מוסדות הצדקה לתמכס ולחזקם בכל עת. בשנת תרנ"ג, שנת בצורה במדינתנו, לא חשך מכל עמל נפשו לשבור זרוע מפקיעי השערים

ויהאמץ בעורת נדיבי עירנו לקנות כמה אלפי פוד דגן להוריד את השער ולנהל את העם בלחם במחיר נמוך בכל שעת היוקר. וגם יסוד יסוד מוסד בל ימוט לתשועת עניי עירנו ולכלכלתם בימי חג המצות ביד רחבה, ולבו ער לבל דבר טוב ומועיל בעדתנו, נמצא הוא לכל דורשי עזרה בצרה, לכל מר נפש וקשה יום ולא ישיב ממנו דך נכלם, מלבד העבודה הרבה העמוסה עליו מפני התלאות הרבות, אשר מצאונו לרגלי המשפטים השונים, אשר נשפטה אתנו גברת עירנו זה רבות בשנים, הלא הנה כתובות על מכ"ע. המליץ משנות תר"ן תרנ"ו, וגם במב"ע "וואסחאד", ורבנו שליט"א גם מכאיבנו אלה הוא נשא, לא נח ולא שקט וישתדל בטקס גדולים לטובתנו, לרוחתנו, לישועתנו. תקצרנה שפתי להתאר ולהביע אף שמץ מן העמל ויגיעה בשר ורוח, אשר נשא וסבל רבנו שליט"א מענין זה בכל ימי שבתו פה. זכרה לו אלוה לטובה, וירבה לו עצמה לתורתו ולעבודתו ולטובת בני עירנו המוקירים ערכו הרם, וחין ערך מפעלותיו הכבירים, ומתימרים בכבודו ובתוככם גם אני אלי בר"י ליב בכרף בעה"מ ס' בכורי האביב".

המליץ, יום שלישי, יולי 11, 1899

בעיר קאלאמנא נאסף לטובת ישא"י: כסף שקלים י"ג אדר 2.45 ר', פדיון תענית נכורים בערב פסח שנה זו נדבו: נחום קארמער, זאב פאללער, ירוחם פישל ולאטאוועראו כ"א 50 ק'. חנוך העניך שפיגעל נשעלה לתורה יום ב' ש"פ 2 ר', בחג השבועות ובעד הזכרת נשמות 8 ר', הבחור משה שפיגעל 1 ר', נחום קארמער בחג הפסח 2 ר' ובחג השבועות 1 ר', ירוחם פישל ולאטאוועראו מחהש"ק 1 ר', נדרים ולזכר נשמת רעיתו 2.50 ר' ובחג השבועות 1.50 ר', יעקב מנחם שערשאוו כשעלה לתורה בחג הפסח בוך את אבותיו בחאסלאוויטש ונדב בעד שלומם 1 ר', אנהנו אנש"צ בהצבנו פה מצבת אבן לעצור אחד מאחינו אשר מצא פה קברו נדבנו לטובת ישא"י 7.5 ר'. ס"ה 20 ר'. הכסף נשלח להועד ע"י ר' יעקב ולאטאוועראו.

המליץ, יום ראשון, אוקטובר 29, 1899

בעברו לסיביר דרך טאבאלסק נהבשרתי שאחותי ילדה בת במו"ט לקחתי מיד המורשה ה' לאנין שבעה כ"ב סברטיסי ציון לברוך את משפחתי במו"ט ומכרתי תמורתן לטובה ה"י ק' בעד כ"א. ס"ה 1.26 ר', סופר כה"ם אברהם לייטעס מחאסלאוויין פ. מאהילוב.

רשימת המנדבים לשובת הרעבים בכרביא :

בחאסלאוויטש נאסף בהשתללות הרה"ג ר' אברהם יצחק
 משכיללאיתן אב"ד 84 ר' ואלה שמות המנדבים: הגאב"ק הנ"ל
 5 ר', נ. פעלדמאן 6 ר', ש"ל סלאווין, ש. סארין כ"א 5 ר',
 בונים צערניאק, דאזין כ"א 3 ר', יעקב צערניאק, ב. פינעס,
 נ. סאמאליובאו, ה. לייקין כ"א 2 ר', ת. ריסין, י. ליטווין,
 א"א ליפשיץ, ס"ד ועלדין, שמריהו לעוויטין, א"י כהנאו, י.
 שפירא, האחים האלוטין, י"ט קונין, ז. מירקין, ז. זעלמאן, ה.
 ועלדין, ת. שפירא, ד. גיימארק, א"ב עלקאנין, ה. קרוהאליאוו,
 א"א לעוויטין, ה. גאלדין, מ"א חעסין, אייזיק אנראנאס, י.
 אידלין, פ. הויזמאן, ה. ליטווין, נטע צערניאק, א"פ מאריאסין
 ואני הח"מ כ"א 1 ר', מ. פרידקין, י. בענין, ש"ש אירואן, י.
 חעסין, ב"ו ריטבערג, י. ריבקין, ש. ריסין, א"ז היטריק, ש.
 סוניצקי, מ. כאשין, ש. קאוורנאווסקי, א. דימאנט, ש. לעווין,
 נ. מאהילעוויקין כ"א 50 ק', מ. באלאטין 40 ק', ה. סאנעוויץ
 30 ק', מ. פאליאק, ה. לייטעס, מ"ה זיידמאן, א. באלקין, נ.
 סאלאטניקאו, פ. לאקשין, ש. אידלין, שלום אפריון, מ. חא-
 זאנאו, נ. הורוויץ, ש"מ צערניאק, ב. צאווסער, א. לויבין, פ.
 חייקין כ"א 25 ק', מ"י קונין, מ. יודסאהן, שמריהו אפריון, ש.
 פטושקין, א. פרידמאן, א"מ זעלקין, י"ב קרוהליאקאו, מ"
 צעמארנאו, ז. שוויצער, ש. בריינין, ז. ספערין, ל. טויבין,
 ח"ש סאלקין, ה. פרידלין, ר. יאחווין, יעקב משה אנראנאס,
 ז. לאקשין, ש. ביינין כ"א 20 ק', א. בכרך, י. מאחלין, י"ג
 קאפלון, י. ליאלקין, א. לעוויטין, ל. לאזינסקי, ל"א לייטעס.

ק. צייטלין, ש. מירנבורג, מ. קאניקאו, ר. שטילער, ז.
 איוראיטעל, ה. ערמאן, ש"י מנוהין, ז. סאָרין, ז. שימענאו כ"א
 15 ק', מ. טייצלנאנד, מ. גוסאוויץ, ז. צערניאק, מ"א גיטין,
 י"א מאגידאו, ש"מ לעוויטין, יואל דיפקין, ס. ליפקין, מ. זלא-
 טין, ב. פערלאוו, ב"מ ריבקין, מ. סארין, י"א לאפאוואק, מ.
 אפריון, ג"ל הוטקין, ח"ל דאדין, ה. סאנקין, ה. סמילניצקי,
 מ"ב אשעראוו, ש. לייקין, מ"ז זאראנקין, מ. שיפרין, י. האלוטין,
 יעקב ליפקין, פ. ראשין, ב. חייקין, נ. גדאלין, ש. לעוויטין, ז.
 בכרך, א. פייגין, י"ב דראהלאוו, ה. בכרך, ש"א בעלאחסאו,
 בעלקין, ל. לעוויטין, א"פ אנראנאס, ח. פרידמאן, יצחק
 ליפקין, א"ד ליפקין, י"ב אנראנאס, מ. פיישמאן, א. הורעוויץ,
 י. בערלין, ז. לאפאוואק, נ. פיצערסקי, י. ערמאן, מ"י סאר-
 בעצקי, י. סארין, ש. סגל, פ. פאדקין, ש. ליפקין, ש"ג דובראווי-
 קין, ז. חעסין, ב. סאדלין, נ. חאשין, ז. דובראוויקין, ש. אנרא-
 נאס כ"א 10 ק', י. דראהלאוו, י. פאדקין, מ. באסאו, מ"א
 לייטעס, י. שעפטיל, י. גדאלין, ח"י אראנאוויץ, ש"ח פרומקין,
 דוד ראסנאווסקי, א. ליפקין, י. קאלפין, י. יאחווין, מ. איוראי-
 טעל, ב. ריינין, ז"ל פערלין, ד. צירלין, י. לעזיטין כ"א 5 ק'.
 ס"ה 84,75 ר' ואנד"פ נשאר 84 ר'.

אליעזר משכיללאיתן.

רשימת המורשים לעריהם לחברה המיכת בני ישראל עובדי אדמה וכעלי מלאכה בטוריא ובאויץ הקדושה, אשר הועד באַדעסא מלא ידיהם לאסוף כסף הרומתם של החברים גם לקבל גדבות ומניות וליתן קדישנציות בה"י הגובר של הועד.

(המשך מן נומר 10 שנה זו)

אירקליעיו (פ. פאלטאווא) משה ליגעצקי
 בראצלאוו (פ. פאָדאָליען) וואלף סאליטערמאן
 ביעשענקאוויטשי (פ. וויטעבסק) מנהם זאך
 דאגרא (פ. וויטעבסק) אליהו גיוואשאָוויץ
 דעראזשניא (פ. פאָדאָליען) ראובן ראָזענבלים
 הלוכאו (פ. משערניגוב) שלום פינסקי
 הערחני-דניעפראָווסק (פ. יעקאטערינאסלאוו)
 אפאָטהעקער יצחק אָלשאנעצקי
 ווילקאמיר (פ. קאָוונא) ישראל לעווי
 זשבערינקא (פ. פאָדאָליען) משה פֿלאקס
 היסלאוויטשי (פ. מאָהילוב) ד"ר ק. בלויטבערג
 יאלטא (פ. טבריא) יהושע שוב
 יעחיע (פ. ווילנא) אליהו דוד ריק
 ליארי (פ. מאָהילוב) מאיר ברלין
 ליחאָוקא (פ. יעקאטערינאסלאוו)
 דוד הערש ראפֿאיעוויטש
 מאנאסמירשניא (פ. מאָהילוב) פ. אראנזאן
 מאלעטש (פ. הוראָדנא) אליהו סאראציק
 מיקאשעוויטשי (פ. מינסק) יקיר האטארניק
 מאזיר (פ. מינסק) יעקב שמואל פֿידמאן
 סטאראדוב (פ. משערניגוב) ד"ר ס. פאָליאק
 קראמי (פ. אראָל) אלכסנדר ווינגיצקי
 קראקאו (פ. פאלטאווא) דוב מראל

המליץ, יום שני, יוני 18, 1900

המטיף ליב יעוזעראוו סברך את הרה"ג ר' שמואל יעקב ראבינאוויץ לעת שבתו על כסא היבנות בעיר סאפאצקין ולהרב הג' ר' יואל סאראצקין ליום שנתמנה לרב בעיר צאריצין ולר' בנציון כהן רב"ב לחתונת בנו פֿישל עב"ג רחל בוזעניגאָראָדקע ולארי"ב גדב 1 ר' לטוה"פ.

המורשה בהאכלאוויץ ד"ר בלומבערג.

המליץ, יום ראשון, אוגוסט 05, 1900

בעיר המלוכה .

(מבאורי הסינט). זקני הסינט בארו → שאין הרשות להפוליצי לנרש את היהודי מכפר אשר התישב בו לפני צאת החק מיום 3 מאי של שנת 1882, וישב בו שנים רבות לפני זה, בגלל היותו נתין רוסיא וישב על פי תעודת מסע של בן ארץ אחרת .

— ביום 16 אוגוסט יהיה באינסטיטוט לטכנולוגים פה מסה ההתחרות להחפצים להכנס אליו . מקומות פנוים ישנם בהאינסטיטוט רק 250, וכתבי בקשה נתקבלו מאלף וחמש מאות איש .

— הרב הגאון מו"ה גרשון ראוינסאהן נבחר מאת הערים: מסטיסלאוו, חאסלאוויטש, צערקוב, קריצוב,

קלימאָוויטש ופראָפאָיסק, לציר ובא-כח להקונג
הלונדוני .

המליץ, יום שלישי, אוגוסט 21, 1900

בנימין מנשה לעווין מברך במו"ט את משה דוב לעווין
מחאסלאוויטש לאירושויו עב"ג צפורה ליבע כחן ואת ש"ב ברוך
סמאלקין לאירושויו עב"ג ולאטע בליומין בעבור שנרב לבנין בית
נאמן בירושלים עפ"ש 478/9 .

המליץ, יום שישי, פברואר 01, 1901

שלמי תודה וברכה .

לכבוד הנדיב המצוין נודע למשגב בעם אלקי
אברהם הרק"ז וויסאָצקי הי"ו על הרומת נדבתו ח"י
רו"כ להלבשת נערי הת"ה, אשר שלח לנו ע"י הגאב"ד
דקהלתנו זה פעמים, יקום לו חלד מצהרים, יחלף כח
יעלה אבר כנשרי שמים, ויוסיפו לו שנות חיים, עד
יבוא נוֹאל לציון וירושלים .

כברכת רבים ובתוכם גם אני גם כל קהל עדתנו .

שאוּל מרדכי צערניאק 1026

מנהל הת"ה פה חאסלאוויטש (פ. מאהליב) .

המליץ, יום שלישי, פברואר 19, 1901

בעיר האסלאוויץ פ. מאהילוב נאסף מקורות עיוה"כ למוה"פ: בביהמ"ד הגדול ע"י א. ליפשיץ 2.41 ר', בביהמ"ד החדש ע"י יחזקאל אידזון 2.10 ר', בביהמ"ד "שור" ע"י מירקין 2.51 ר', בביהמ"ד כהנים ע"י צבי מניבויץ 2.14 ר', בביהמ"ד של הרב ע"י שיפרין וזעלדין 3.30 ר', בביהמ"ד הגדול בעזרת הנשים ע"י העלמה חיה יעוזיורוב 1.94 ר', בביהמ"ד החדש ע"י מרים אידזון בעז"כ 76 ק', על חתונת דובנוב נאסף ע"י אסיפו-ביץ 52 ק'. ס"ה 19.7 ר' ואנד"ס נשאר 19 ר' שנמסרו להמורשה בהאמל ע"ש 137/2.

המליץ, יום רביעי, אפריל 03, 1901

בעלותי לתורה בש"ת וברכתי את הירי והורי רעיתי ית"י במ"ש ונדבתו ג"פ ת"י קאפ' רטוה"פ, נדבות פרטיות באנשים שונים אספתי 66 ק'. ס"ה 1.20 ר' ע"ש 979/6. כוזביר אגרת האסלאוויץ צבי מאנעוויץ.

המליץ, יום רביעי, יוני 12, 1901

חסלאוויטש (פ. מאהילוב), — עשרה קמ" עניות ירדו לעולם ותשעה נמלה העיר חסלאוויטש. רוב יושבי העיר חנונים ובעלי מלאכות ואנשים אשר אין להם כל עבודה, הולכי בטל, ובענף עץ חיים החזיקנה שבע ידיים. החנונים טקיפים ובעלי המלאכות משתכרים אל צרור נקוב. ולא לחנם התאכסן פה העניית כי העיר חסלאוויטש רחוקה היא מתחנה מסלת הברזל ודרכי העיר אבלות מבלי באי שעריה, ואלה אשר הפרומה מצויה בצלחתם יצאו לבקש מסחר וקנין בערים אחרות. מאליו טובן, כי בעיר שהעניות מצויה מחלות שונות כהרגשות ובאות, והעניים אשר אין כחם אלא בפה נחלקו לשני צדדים, צד אחד לא הסתפק ברופא-חולים אחד אשר זה כשש עשרה שנה ישנו בעירנו ויבקשו להם רופא-חולים אחר נוסף ע הראשון ומשכרתו שלמה שש מאות ר"כ לשנה מלב שבר הליכה שיקבלו מחולי העיר. ומעשה ברופא אחד שבאו לקרא אותו בלילה למילדת המקשת ללדת ולא רצה ללכת.

פעולת הציונים בעירנו התנהג בכבוד, מספר
האקציות אשר נמכרו בעיר עולה אך ורק לשישים
וחמשה! ולפלא יחשב הדבר הזה, כי בתוכנו ישנן
המטיף הציוני הגידע ה' יעוזעראו, אך כידוע—אין
נביא בעירו!...

בעירנו יש בית-ספר לילדי ישראל למתחילים
אשר מספר התלמידים בו עולה לארבעים, כי יותר
אין רשות לבית הספר לקבל. ובשנה העברה פנה
האינספקטור לבתי ספר העם בשאלה לפני בית
מועצות העיר, אם יש בחפץ תושבי הסלאווימס לפתוח
בית-המוני לילדי ישראל "Еврейское Народное Училище".
לא ענו לו דבר, ורב העדה שהוא, גם אחר הרופאים
שלכאורה צריך היה לשים לב לענינים כאלה—וישב
לו ומקבל שכר נולדים ומתים.

ראויה להתלה חברת "מכבי-האש" בעירנו אשר
רבים מבני העיר מתעסקים בה באמונה ומשתדלים
בזריזות לבלי תת ל"התרגול האדם" לעשות שמות
בעיר. מספר החברים עולה לשני מאות איש, מהם
אך בשלשים מבני הנוצרים ויתרם מצעירי אהב".

אהרן זאוועלעוויטש.

המליץ, יום חמישי, אוגוסט 22, 1901

על התונת נפתלי הערין מינקין עב"ג לאה צערניאק
בח' תמוז נדב החתן 1 ר', ע"י יאשעפאוויץ עור 85 ק'. ס"ה
1.85 ר' שהנני שולח ע"י "המליץ" לטוה"פ.
ה. מינקין בחיסלאוויץ. № 512

המליץ, יום חמישי, ספטמבר 04, 1902

משה ליב ליליענבילום מברך את הרב החכם מוהר"ר
שאול פנחס ראבינאוויטש ליום התונת בנו אברהם עב"ג רעיה
קאצאן, ואת הרב המטיף מוהר"ר יהודה צבי יעוזעראו ליום
בלולות בתו ה' עב"ג אליעזר ראבינאוויץ ולזכרון נדב 1 ר'
שנמסר להועד עב"ש 9/10/90.

הצפירה, יום שלישי, ספטמבר 09, 1902

ח א ס ל א ו ו י ט ש (פ' מאהלוֹב) 26 אונ'
(8 ספטמבר). (הלגר' מיוחדת להצפירה). בלילה
העבר היתה פה שרפה גדולה ועל המוקד עלו כל
החנויות של הסוחרים אשר מספרן יותר ממאה.
מכל הסחורות אשר נמצאו בחנויות לא הצילו

מאומה מפני הדליקה. הסחורות כלן לא היו
במחיצות באחריות. העוני והמצוקה גדלו מאד.
עזרה נחוצה. (ר"ר בלומברג, רב העדה יעוועראו).

המליץ, יום שלישי, ספטמבר 09, 1902

חסלאוויץ. — בלילה העבר נשרפו כל
החנויות, שמספרן היה יותר ממאה, עם כל הסחורות
שבתוכן, שלא היו נתונות באחריות, ולא הצילו כלום.
מהנוק סבלו כל אנשי העיר. נחיצה עזרה תיכף.
דוקטור בלומברג.
רב העדה יעוועראו.

הצפירה, יום רביעי, ספטמבר 17, 1902

חסלאוויטש (פלך מאהלוֹב). בת חסלאוויטש
מר תבכה על שברה הנדול כים,
ועל המרפכה אשר דפך ה' בה באפו ובחמתו
בליל הששי לחודש הששי הנה ליל עברות ובלהות.
כי בלילה ההוא יצאה אש זרה געיה להבה מאחת
החנויות אשר במרכז העיר והאכל את כל מאת
החנויות אשר במבור השיק, אותן ואת כל הסחורות
הנמצאות בהוכן, לא נשאר מהן שריד, כי האש
הקיפה כרגע את כל ארבעת מירי החנויות שהיו
משולבות זו בזו, ותלהפ אותן ממסד עד המפתח,
מבלי מצאו ידיהם להציל מעזובינם ומרכולתם אף
חיט או שרוך נעל.
מאה החנויות האלו הן הנה היו בית האיצר

אשר לעירנו. הן עצרו בתוכן את כל חנם ורכושם, זה היה היקום אשר ברנליהם, זה היה מעוזם משגבם ומשענתם, ממקום זה מקור נפתח למחית מאית משפחות מאחינו, מהם היו עשירים נכבדים אשר עתקו גם נברו חיל, והשפיעו ממובתם גם על אחרים, עיזרים משרתים ועושים במלאכה, ברבות הטיבה רבו אוכליה, מהם היו סוחרים בינונים אשר התפרנסו בכבוד, בנתת או בצער פנח או בצמצום, וגם עניים לא חסרו בתוכם כמובן. ועתה כלו בעשן כלו כלם, עשיר ורש נפגשו וירדו כלם אל ההום רבה, ועצמותיהם נפזרו לפי שאול, כרנע נהפכו כלם והיו לאביונים ועניים מרורים; אחינו אלה אשר זה תמול היו חוננים מפזרים ונותנים לאביונים נהפכו בין לילה וחיו למקבלים, מצפים לעזרת נדיבים ומבקשים לחם חסד כיום הזה, והרעה ננעה גם אל שאר

אחינו הושגי העיר, שהיו אחוים ומכוכים במסחרים את בעלי החנויות בהקפות ובהלואות. ועתה כשלו איש באחיו ויפלו גם הם בגופלים, ותהי העיר לחרדת אלהים, שמה ושאייה. אנשים למאות אשר חשך משחור תארם מתהלכים כצללים בעמק רפאים. אברה עצה מהם ועיניהם כלות ותלויות אליכם אחינו נדיבינו נדיבי עם אלהי אברהם, ובוה אני בא בשערי הצפירה לבקש רחמים על אחי בני עמי אשר בתוכם אני יושב, אנא אחינו זורעי על כל מים עושי צרקה בכל עת, חיסו רחמו חמולו נא על אלפי נפשות המובעות בים הצרות ותלאות נוראות. תנו נא ידיכם אליהן. הושיטו נא עזרכם בצרה, כי באו מים עד נפש ואין מושיע. שלחו את הנדבות בעד הועד הנכין להוסיף לעזרת ננועי השרפה, ואז נודיע דבר בעתו, וכן הלא אפשר לשלוח ברכתם לבית מערכת הצפירה וכל הזורע

במקום זה לצרקה יזרע זרע אמת כלו ויקצור לפי חסד, ברכת האובדים והנרחים האלה עליו תבוא לשמרהו מכל פגע רע ולהוסיף לו שנות חיים ושלוים עד העולם.

אברהם יצחק משכיל לאיתן אבד"ק חמלאוויטש.

האסלאוויטש (פ. מאהילוב). — קול אָחי
 יושבי עיר **האסלאוויטש** פילח כליות ולב, קירא אליכס
 לעזרה אחים נדיבים, עזרה בצרה גדולה אשר מצאתם
 הקיפם ראש ותלאה. אחינו אלה פה אשר עד כה היו
 חוננים ונותנים, סומכי נופלים ומקימי בושלים, נהפכו
 בין לילה והיו למקבלים ומבקשים לחם חסד, בכוא
 עליהם שואה פתאום, שוד משדי והוריד לארץ נצחם,
 בליל עברות ובלהות, ליל מהומה מבוכה ומכוסה, ליל
 חשך ואפלה אשר החשיך את העולם בעדם. הוא ליל
 הששי לחדש הששי הזה. כי אש יצאה בעיר, להכה
 מאחת החנויות ותאכל כמאה חנויות אשר בארבעה
 המורים העומדים במרכז העיר במבור השוק, הנה וכל
 העזבון והמרכולת האצורים בתוכן. הכל היה לשריפת
 אש ביום חרון אף ה', ולא נשאר להם שריד, כי האש
 הקיפה כרנע את כלן, והלהט אותן ממסד עד התפחות,
 מבלי שמצאו בעליהן אר. ידיהם להציל אף חוט או
 שרוך נעל.

מאה החנויות האלו הן הנה היו בית האוצר
 אשר לעירנו, הנה עצרו בתוכן את כל הונם ורכישם
 של בני עירנו, זה היה היקום אשר ברנליהם, זה היה

של בני עירנו, זה היה היקום אשר ברנליהם, זה היה
 מעוזם משגבם ומשענתם, ממקום זה היה מקור נפתח
 למחית מאות משפחות מאחינו. מהם היו עשירים נכבדים
 אשר עתקו גם גברו חיל, והשפיעו מברכהם גם על
 אחרים. משרהים ועוזרינו אשר התכלכלו מהם, ברבות
 הטיבה רבו אוכליה, כל אלה אשר התפרנסו בנחה או
 בצער, ברוח או בצמצונ, ירדו עתה כלם פלאים אל
 תהום רבה, מבלי יוכלו למצוא נתיבותיהם, כלם יחדו
 היו לעניים מרודים ומדוכאים, אובדי עצות והולכים
 חשכים. גם שאר אנשים רבים מיושבי העיר, שהיו
 אחוזים וסבוכים במסחרים את בעלי החנויות, בהלוואות
 ובהקפות, כשלו איש באחיו, ויפלו בנופלים מבלי
 יוכלו קום. בהנתק השלשלה נפזרו כל הטבעות האחויות
 בה, ובהרום היסוד נפלו כל הבנינים עד כי היה
 העיר לחרדת אלקינה, שמה ובוזה שאיה ושממה כמהפכת
 זרים, ועל כן באהי היום בשערי המליץ לבקש רחמים
 מאת אחינו נדיבי עם אלקי אברהם זרעי על כל מיס,
 עישי צדקה בכל עת, על אלפי נפשות אומללות
 הנתונות בצרה גדולה, ועיניהם כלות וחלויות לעזרה

נדיבים, עושו, חישו, גושו נא לבוא להצלת נפשות רבות וחסרונן, כי צרה קרובה ואין עוזר, ויטיבו נא לשלח את ברכתם ל"ש הועד אשר נוסד ברשיון הממשלה יר"ה או לבית מערכת המליץ. כל הוורעים לצדקה הגדולה הזאת יקצרו לפי חסד, ויה' יגן עליהם מכל צוקה וצרה, מכל אש זרה, ורוח סערה, ויחדש עליהם שנה טובה לחיינו ארוכים וברוכים כנפש המעתיר ומצפה לישועה.

אברהם יצחק משכיל-לאיתן.
אבר"ק חאסלאוויטש.

חבצלת, יום רביעי, אוקטובר 1, 1902

העיר חאסלאוויץ אשר בפלך מאהליב ברוסיה נשפטה באש בליל השני לחודש אלול, כי יצאה אש ותאכל מאה הנויות מבני ישראל, אשר עצרו בתוכם את כל הון ורכוש אחינו בני העיר הזאת.

המליץ, אוקטובר 14, 1902

Help for fire victims in Chuslavichi

קיר סאנאו (פ. מאמנאוו) 15 סענטאבר. —
אנקת האמללים מעיר חאסלאוויץ אשר נשפטה באש זבין רגע נהפכו גם הגברים והנדיבים בתובה לאביונים מהוסרי-להם באכול האש את „חננויותיהם" מקור מחיתם וחסן ישועהם ואשר בתוכן אספו ואצרו את כל רכושם ויגיעם עמל שנים רבות, אנקת ואנחת החללים האומללים החדשים מקרוב באו הללו, נגעה עד לב בני עירי וכאיש אחד חברים קמו על נדיבות, ויאספו סך חמשים ר"כ, וימהרו לשלחם על שם רב העדה ה' יעוזועראָו בבקשה למסרם להנוקקים לתמיכה ביוהר. בפרסמי את הדבר ב"המליץ" אין כונתי לקשר כהרים לראש בני עירי, רק למען אשר ממנה הראינה וכן תעשינה הערים הגדולות והרכות ממנה, במספר עשיריה ותושביה מאחינו—כן ירבו—מהו"ל המושב— וה' חננן כי לא תדענה מצרכים כאלה אשר עדתנו ברוכה בהן—כי תקימנו על נדיבות, להושיע לקשי יום אלה, אשר מקול אסונם ושאוונם של הערים הגדולות השרופות באש בקיץ זה, לא תשמע קול העיר חאסלאוויץ הפורשת כפיה וקוראת לעזרה גם היא. ישראל יהודה בעלמאנג.

(למגן הנשים). הועד שנוסד בפמברורג למגן הנשים העבריות הכין זה לא ככיר מעונות זלים בעד הנערות העבריות (ברחוב אוסאמשאווי בית 10 מעון 12) אשר יעלו במחיר 3—5 ר"כ לחדש. — (לעזרת נגועי שרפה). הועד שהתאשר ע"י שר פלך מאהילוב לעזרת נגועי השרפה בעיר האסלאוויטש, אשר עלו שם על המוקד ביום 25 לירח אוגוסט ש"ז כמה חנויות עם סחורותיהן שלא היו בטוחות באחריות בסך מאת אלף ר"כ ובעליהן נשארו עניים מרודים, קרא אל הנדיבים בעם להחיש ישע לאמללים ההם ומבקש ע"ד משלוח דבות על שם נשיאת הועד עמ"י הכתובת:

Ея Превосходительству Клавдія Каролевнѣ Энгельгардтѣ, Хаславичи, Могилев. г.

חבצלת, יום שישי, ינואר 09, 1903

חלקת מחזקק

הכולל העתק כל ציוני שדה הקברות אשר בודר הויתם אשר על פני ירושלים מקדם.

שורה ט'.

האכרך אליה ב"ר אברהם מאיר הוטנער
תרב פנחס הכהן בהרב הצ' כנחם
מענדל סופר ונאמן דפרעשבורג
שרה דאבע ב"ר יוסף יהודא ליב
א"ר יהושע זעליג צערנאק מתאסלאוויטש

המליץ, יום שלישי, פברואר 03, 1903

— מעיר המצער היסלאוויטש פלך מאהילוב מודיעים להעתון „סעווערא זאפ. קראי“ כי בקרב ראשי עדת ישראל שם נתעורר הרעיון ליסד חברה הלואה משותפת, אם לא תהיה חלה על החברה פעולת החק בדבר הגבלת זכות היהודים להשתתף בשלטון החברה עד כדי שלישי. ההגבלה הזאת תעמוד לשמן ליהודים

להרבות יסוד חברות תמיכה משותפות כאלו, כי בערי תחום
 המושב הקבוע לישראל, אשר רוב תושביהן הם מאחינו בני ישראל,
 ולהנוצרים היושבים בקרבם כמעט אין כל צורך בזה, בהיותם על
 פי רוב אכרים עובדי אדמה, הדבר מובן מאליו, כי מן הנמנע
 להיהודים למסור הנהגת שלמון החברה בידי הנוצרים, שאינם
 אוכים לדעת מחברות הלואות כאלה ואינם נזקקים להן.

חבצלת, יום שישי, מאי 15, 1903

חלקת מחוקק

הכולל העתק כל ציוני שדה הקברות אשר בודר הוותים אשר על פני ירושלים מקדם.

שורה ט"ו.

גיטל צפורה בהרב הצ' שלמה זלמן (לעווי)
 הכתולה שרה רבקה ב"ר מנחם מענדיל (")
 הרבני' שרה ליבא בהגאון משה יהודא ליב אבד"ס
 קוטנא בע"ס זית דענן תפארת וירושלים. ה'הגאון ישראל יעק'
 הלוי אבד"ק פלונסק וראב"ד פעה"ק ירושלים
 הרבנית (מוויערבוך) חיי' קילא בהרב החסיד חנוך
 הצדקת ריוזיל בהגאון אשר לעמיל ד"צ בורושלים
 [הרב] שלום שכנא (עפשטיין) ב"ר אהרן מטלאנים
 דבורה ריוזיל " יוסף א"ר שכנא "
 אברהם שמשון " זאב מנחם הכהן (ליפאווסקי) מבריסק
 [הבחור] משה מרדכי אפלאטקא
 הישיש גדלי' מילער ב"ר שמואל אחי
 ר' אברהם גוטמאן מוזארשא
 [הרבנית] פריידיל א' הרב מ"מ אלוי' שארינוזאהן
 אסתר ב"ר יחזקאל שור מתאסלאוויטש
 [הרה"ג] מאיר " יעקב מול "
 ממושב זקנים הרב אביגדור מאיר (גארהדאן)

המליץ, יום ראשון, יולי 12, 1903

למכתב נגועי הפרעות בקישינוב.

נתקבלו בבית המערכת,

ע"י ה' מאיר צערנאק וה' שמחה מירקין מחאסלאוויץ
52.25 ר' מאת ה"ה: I. H. Косиновичъ 3 ר', ר"ר בלוימבערג,
ש. לעוויטין, מרת ק. צערנאק כל אחד 2 ר"ב, נ. צערנאק, י.
חעשין, ח"ר צערנאק, ת. שפירא, א. האלוטין, ה. צערנאק כ"א 1
ר', ס. ליפשיץ, פ. נאטאפאח, פ. חייקין, צ. מאניעוויץ, א. פריד-
מאן, מ. פיסמאן, מ. פרודקין, י. פארבעראו, מ. מיכלין, י. האָדין,
ד. סלאוויץ, מרת ק. פריידלין, י. לייקין, א"מ ריבקיין, א"פ מאר-
יאסין, ש"י שנדרלר, מ. פאפאק, ב"י ריסבערג, ל. שפירא, ז.
צערנאק, א. ג. צערנאק, מרת ר. ראשאל, ל. לאוינסקי, ב. גינאר-
מאן, א. לייטעס כ"א 50 ק', נ. סאמאליובאח, מרת פ. צערנאק
כ"א 40 ק', א. הורעוויץ, ש"א צייטלין, ה. פאונער, י. שמעליא-

ניצקין, ז. מירקין, י. פריידלין, א"י כהן, ש"ח לאקשין כ"א 30 ק',
הרב א. בכרך, ש"ש אירואן, מ. צערנין, א. הוגלין, ד. האשין, מ.
מייצמאן, ה. דאגמאן, מרת מ. צערנאק, ז. הורעוויץ, ש. ביעלאר-
סקא, י. האלוטין, א. לייקין, א. דראהילאָו, ל. צערנאק, נ. צער-
נאק, ז. מירקין, מרת ק. פריידלין, ל. האשין, מרת ש. לייטעס, א.
באלקין, מרת א. דיסקין, מרת ד. אסנין, נ. מ. הורעוויץ, פ.
לאקשין, מ. הורעוויץ, י"ל טובין, א. צערנין, א. ועלדין, א. מאנר-
דאָו, י. בענין, א. הענין, ד. נייטארק, ז. סטערין, מ"י יפה, ש.
הורעוויץ, י"ש מינקין, י. לייטעס, א"ד לאקשין כ"א 25 ק', והמותר
נדרות קטנות.

המליץ, יום שלישי, אוגוסט 18, 1903

ה' יצחק הילסאן ושלוש ליטוין בסמאלענסק טברכים במו"ז את
הראב"ד רחיסלאוויץ ר' אברתם יצחק משכיללאיתן לחתינת בני אליעזר עב"ג
פערלא גוראריה ונדכו: הראשון א' ר"ב והשני 50 כ'.

המליץ, יום שלישי, אוגוסט 25, 1903

לאות תודה בעד האמת בלי נשיאת פנים, שהים שהן אחת"כ בהמליץ,
גליון 116, נדב יוסף צאוואוסער בחאסלאוויץ 50 קאפ' לטוה"פ באה"ק ע"פ
שובר 979/8.

המליץ, יום שני, אוגוסט 31, 1903

מתאם לאוויץ (פ. מאהליב). מודיע ה' זאב לייקין, כי ביום ג', 29 יולי, חגגה שם חברת המכבים את חגה השנתי כרב פאר והדר. אחרי אשר עברו בסך בחוצות העיר, הלכו לבית ד' ושמה התפללו בשלום המלכות, והחזן עם המקהלה שרו את התפלה „אל מלך נצור". זה כחמש עשרה שנה עברו מיום נוסדה שם החברה הנ"ל, וכבר רכשה לה כמעט כל צעירי העיר. לשבח ולתהלה ראויים מנהלי החברה: חיים ערמאן, ברוך שפירא, מנחם לייקין, וביחוד עזריאל לחייטין, שבתאי סלאווין, מאיר צערניאק; המה הגדילו לעשות והראו את פעולתם באופן מאד נעלה, ובעד חריצותם נתכבדו במטבעות של כסף.

הזמן, יום שישי, נובמבר 13, 1903

על דבר אספת הרבנים.

עתה נתפרסמה רשימת הרבנים, והנה אנחנו מוצאים ביניהם שמות של רבנים גדולים ונידעים.

צר יהיה לנו מאד אם הרבנים הטובים ישתתפו באספה זו, אשר מטרתה היא להעשות חרפה וכלמה על עם ישראל. הרבנים האלה אינם יודעים כלל מטרת האספה. ההלשנה על הציוניות היא רק טפל לגמרי. והמטרה העקרית היא—הלשנה ושלטון הקהל. כמעט כל הרבנים הקרואים אינם יודעים כלל ממטרתה ומחלול כבוד ישראל שתגרום האספה, וגם רובם אינם קוראים מכתבי-עתים.

עם זה עלינו להעיר כי לא כל העתונים יכרוזו להעם את המטרה האמתית של האספה, אשר אז כמובן אין לה כל תקנה. מכ"ע „הצפירה" מבלבל את מוח הרבנים ואומר כי אפשר ואפשר

למצא חפץ באספה זו אם ירבו הרבנים הטובים ויגרשו איזה מחרחרי ריב. הדבר הזה אי אפשר כלל.
 לכן החובה על כל יודעי דבר להודיע לרבנים התמימים את האמת ולהגיד להם כי אין עתה עצה אחרת להחליץ מן המצר כי אם בהכבדם בביתם — הרבנים האלה אל נכון יבינו את מכתב הבארון דוד גינצבורג ויבינו כי ההשתתפות באספה זו תוכל להויק. מקוים אנתנו כי הרבנים הגדולים והטובים ימנעו את רגליהם מנא אל האספה והאספה תבטל ממילא.

רשימת שמות הרבנים אשר נקראו להשתתף באספת הרבנים בהורדנא (כפי שנודע למכתב עתי „פריינד“)

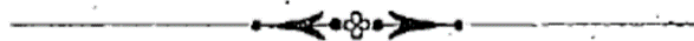
(1) ר' אליקים שפירא גראדנא. (2) ר' וואלף מרגליות גראדנא.

- (3) ר' אברהם גאלדבערג גראדנא. (4) ר' זרח דישקין גראדנא. (5) ר' חיים חערץ היילפערין ביאלאסטאק. (6) ר' חיים שאלאווייציג בריסק. (7) ר' אליהו פיינשטיין פרוזשאני. (8) ר' בנציון שעפערנפעלד בילסק. (9) ר' אבא יעקב בארוכאוו וואלקאוויסק. (10) ר' מאיר זלמן שנייערזאהן צעכנאוויצי (מחוז בילסק). (11) ר' מאיר אטלעס קאברין. (12) ר' שמואל וויינבערג סלאנים. (13) ר' משה יהודה ראבינאוויטש סאקאלקע. (14) ר' זלמן סענדער שפירא קריניק. (15) ר' בנימין-בישקא לאדזמאן טרעסטענע. (16) ר' חיים מאיר לעווין ווילנא. (17) ר' יצחק גלאזער ווילנא. (18) ר' חיים לייזער גראדזענסקי ווילנא. (19) ר' הענעך עדעלמאן ווילנא. (20) ר' מרדכי ראזענבלאט אשמינא. (21) ר' רפאל שפירא וואלאפסין. (22) ר' ישראל מאיר כהן ראדין. (23) ר' יוסף זונדעל

אוטגער איישישאק. 24) ר' יעקב רובין סוויר. 25) ר' יהודה ליפשיץ מערעטש.
 26) ר' חיים שאם זשאסל. 27) ר' מרדכי אליהו ראבינאוויץ וואסילישאקי.
 28) ר' הירש ראבינאוויץ קאוונא. 29) ר' משה ראנישעווסקי סלאבארקע.
 30) ר' לייזער גארדאן טעלו. 31) ר' יצחק יעקב ראבינאוויץ פאניעוויש.
 32) ר' ליב ריץ פאליזאפער (מחזו ווילקאמיר). 33) ר' אברהם אהרן בירשטיין
 טאווריג. 34) ר' הירש יעקב אפענהיים קעלם. 35) ר' אליהו מאיר פיוועל=
 זאהן קראקי. 36) ר' שלום בער שניאורזאהן מאהליב. 37) ר' אברהם יצחק
 מיכלזאהן האסלאוויטש. 38) ר' הירש דוד לאטקער האמעל. 39) ר' בער
 שניאורזאהן לאדי. 40) ר' חיים באגאן סטארארוסא. 41) ר' מאיר שווארץ
 שקלאוו. 42) ר' אהרן וואלף ווייט קיעוו. 43) ר' יהודה סגל זוארשוי. 44) ר'
 אברהם הירש פערלמוטער ווארשוי. 45) ר' חיים יעקב זילבערבערג ווארשוי.
 46) ר' ליב אלטער גור קאלוואריע. 47) ר' שמחה יארער פערקאו. 48) ר'
 אליהו חיים מיוועל לאדו. 49) ר' ישכר בער גרויכארד בענדין פלך פערטיקאו.
 50) ר' שמעון בער אנאליו סערליץ. 51) ר' טובי' קאצענעלכאגען סובאלק.
 52) ר' לייזער שמחה ראבינאוויץ קאלוואריע פלך סובאלק. 53) ר' אליהו

קליאצקי מאריאמפאל פלך סובאלק. 54) ר' הירש מהזיפית וואלקאווישק פלך
 סובאלק. 55) ר' אברהם הערש פינחס סערהיי. 56) ר' הלל ליפשיץ לובלין.
 57) ר' יחזקאל ליפשיץ פלאצק. 58) ר' מלכואל טענענבוים לאמוזשע. 59) ר'
 בנימין דוב לעווין קאלנא פלך לאמוזש. 60) ר' לייזער ראבינאוויץ מינסק.
 61) ר' אברהם שפירא טימקאוויטש פלך מינסק. 62) ר' דוד פרידמאן פינסק
 פלך מינסק. 63) ר' אליהו ברוך קאטאי מיר פלך מינסק. 64) ר' שמואל
 משה שפירא באברויסק. 65) ר' שמואל שבת שניאורזאהן באברויסק. 66) ר'
 יחואל מיכל עפשטיין גאוואגורדאק פלך מינסק. 67) ר' ישראל יונה יערוסא=
 לימסקי איגומען פלך מינסק. 68) ר' שלום בער גערענזאהן קלעצק. 69) ר'
 שלמה מרדכי ברוידא שטויבץ פלך מינסק. 70) ר' ישראל פערלאוו סטאלן.
 71) ר' מאיר שמחה כהן דווינסק. 72) ר' יוסף ראזין דווינסק. 73) ר' עקיבא
 ראבינאוויץ פאלטווא. 74) ר' מרדכי בעזמעלאוו פאלטאווא. 75) ר' יהודה
 ליב צירלסאן פרילוקי. 76) ר' משה וואל ראפאלאוויטש קרעמענשטויג. 77) ר'
 ישראל אייזענשטיין הערסאן. 78) ר' חיים בערלין יעליסאוועטגראד. 79) ר'

משה שאפירא ריגא. 80) ר' בנימין זאקהיים יעקאטערינאסלאוו. 81) ר' אליהו
 פוקס קאמעניץ-פאדאלסק.

אברהם ליב בן יעקב מאריאשין ז"ל. — במוסקבה
גוע וימת ביום כ"ה מרחשוון תרפ"ח אברהם ליב בן יעקב מאריאשין נ"ע
בשנת ס"ב לימי חיו. היה הצדיק החסיד "פירומה זינצ"ל ז"ל
הוא היה אחד מהמשכילים-מהדור הישן שכל פעולת חיו עברו בעיר
סמו לינסק בתורה ועבודה ומעשים טובים. אחד מראשוני חובבי שפת
עבר וחובבי ציון היה בעיר מולדתו **חיסלביץ**. ואף כי היה פרוד ומנוטרד
בעסקו, היה מסגח עצמו לעבודת העם ובדרכיו היה עושה נפשות רבות
לציון. בכל לבו היה נתון לארצנו חבניות וכל הימים חשב את מחשבתו
לעלות ציונה ולהשתקע בה. אך לא זכה לכך ותחמוכות הזמן ברוסיה חיו בו
לדכא את חיו ולהצעידתו אלי קבר. יחי זכרך ברוד, חבר נכבד ויקר, ושמד
חרות על לוח לב כל מכיריך וטוקיריך בחיגים גם שם בציון וירושלים. —
תנצ"ת. חברו המתאבל עליו, ש"ס ויבלין. —

דאר היום, יום חמישי, ספטמבר 01, 1932

רב גדול בעיר

באניה "ציצרין" הגיע לארץ מרוסיה ושוהה
עתה בירושלים הרב הגאון ר" מאיר סטליביץ.
הרב סטליביץ הוא אחד הרבנים המפורסמים שבי
רוסיה. מקודם הוא שמש בתור רב בשיביז
ובעוד ערים גדולות. בזמן האחרון הוא היה רב
בק"ק עדת **חיסלביץ**, **פלך** סמולנסק.

הוא מחבר הספר המפורסם "מבית מאיר"
על הלכה.

הרב סטליביץ הביא אתו גם חומרי בכתב-יד
לחמשות—ששה ספרים גדולים. עכשיו הוא שוהה
בירושלים. יש לקוות כי הרב סטליביץ ימצא
באן את מקומו הראוי לכבודו ולערכו הרב בתור
גדול בישראל, ובתור "אוד מוצל מאש".

על חיים נחמן ביאליק

לפני שנים אחדים נחמתי להודיע

ב ה ח י צ ת ו

(הוצאת ספרים)

ולא עצם הסיפור עיסקר אלא נעימתו,
ביוגנו, חיי המספר בעצם הסיפור.
ובאחרונה אזכיר גם שיר-עם נודע,
שביאליק ישב וניסחו ניסוח מהדרש
ונתן לו פנים חדשות. הכוונה לשיר

העם הנודע "פון האסלאוויטש קיין לגי-
באוויטש", שנוסחאותיו רבים, מהם
משוגשים ביותר. למרקים מרגבים
בהיות ביאליק עצמו היינו שרים שיר

זה, שהיה חביב עליו, ופעם אחת המ-
טיק את הויסרה ואמר: חבריה, שיר זה
נפלו בו קלקולים ותיסון הוא צריך. נטל
פיסת נייר, ישב וחיבר את הנוסח הזה
שנשפר בידי וכך לשונו:

פון האסלאוויטש קיין לגבאוויטש
וואס הער איך איך
פון לגבאוויטש קיין האסלאוויטש
וואס דארף איך איך
איך האָב אַ ווייב מיט זיבען קינדער
וואס הער איך איך
און אַ ציג איז מינע רינדער
וואס דארף איך איך
פון האסלאוויטש וכו'
ניט קיין ברויט און ניט קיין חלות
וואס קער איך איך
און אין קוימען פייפט דער דלות
וואס דארף איך איך
פון האסלאוויטש וכו'
איך האָב אַ שטוב אָהן אַ דאך
וואס הער איך איך
און מיין סוכה איז אָהן סכך
וואס דארף איך איך
פון האסלאוויטש וכו'

טיעה די בלאַטע אויף די וועגען
 וואָס הער איך איך
 און אין פענסטער שטייט דער רעגען
 וואָס דארף איך איך
 פון האַסלאַווטש וכו'
 ווייט אין פינסטער, קאלט און
 סטאַטע
 וואָס הער איך איך
 און אויפן האַרץ אין קאַלעמאַטע
 וואָס דארף איך איך
 פון האַסלאַווטש וכו'
 שווער או ביטער אין דאָס לעבען
 וואָס הער איך איך
 איך פאַהר צום רבי'ן, אוי צום רבי'ן
 וואָס דארף איך איך
 פון האַסלאַווטש וכו'
 הניסות ארך כרבע שעה ודומה שיש
 בו סחידוש-שיר, שירעם חדש וכך
 היינו שרים אותו סבאן זאיקך.
 ש. קולר

הצפה, יום חמישי, מרץ 20, 1941

הגאון ר' משה סולובייטשיק, זצ"ל

ראש ישיבת ר' יצחק אלחנן בניו יורק

רבי יצחק אלחנן בניו יורק, למלא את
 מקומו כראש הישיבה הזאת וכיהן בכהונה
 חשובה זו כעשר שנים. במשך שנתו באמ"ר
 ריקה נחשב לאחד מראשי אגודת הרבנים
 באמריקה וקאנאדה. השתתף בוועידת
 המזרחי שבאמריקה, שהיתה בבאלטימור.
 בפטירתו של הרב רבי משה סולוביי-
 טשיק ז"ל אבד ליהדות התורנית אחד
 מגדולי התורה וראש ישיבה מובהק, כי
 גדול היה המנוח בכשרונותיו ובידיעותיו
 לתורת אביו הגדול היתה בפיו וניכרת
 בחידושי. הישיבה הגדולה אשר בארצות
 הברית שבאמריקה, ישיבת רבי יצחק אל-
 חנן אבדה את ראשה ומנהלה הרוחנית.
 שנשאר יחידי אחרי מותו של הרב ד"ר
 דב רבל ז"ל.
 תנצב"ה

בניו יורק, (מיוחד להצופה). ביום
 הראשון בשבוע חמישי בשבת, נפטר אחי-
 רי מחלה קשה, הרב הגאון ר' משה סולוביי-
 טשיק, ראש ישיבת רבי יצחק אלחנן
 בניו יורק. ביום שלמחרתו היתה הלוייה
 וכבוד גדול ערכו למנוח. השתתפו המוני
 מלויים והספידו רבנים גדולים.

הרב רבי משה הלוי סולובייטשיק היה
 בנו השני של גאון הדור רבי חיים הלוי
 סולובייטשיק, זצ"ל. בן 63 היה במותו.
 נולד בראשית שנת תרל"ח לאמו, בתו של
 הגאון ר' רפאל שפירא זצ"ל ונכדה לרבן
 של ישראל הנצי"ב זצ"ל. בילדותו למד
 בישיבת וולוז'ין ובהתקבל אביו הגר"ח
 ז"ל לרב בבריסק דלויטה למד תורה מאת
 אביו הגדול בתוך מספר מצומצם של

תלמידים מצוינים ביותר. המנוח השאיר אלאמנה, אשה משכלת וחכמה (בתו של הגאון ר' אליהו פינשטיין מפרוויצ'אן פלך גרודנה) וחמשה ילדים: שלושה בנים ושתי בנות. הבכור שבהם הוא הרב ר' יוסף דוב הלוי רב בבוסטוק, הידוע לרבים מיושבי הארץ מימי היותו בין המועמדים לרבנות הראשית לתל אביב.

בהיותו כבן שלושים נבחר לרב בעיר ראסיין, בפלך קובנה, משם יצא לכהן ברבנותה של העיר חסלאביץ, בפלך מוהיל' לוב. אחרי המלחמה הקודמת נתקבל לרב בעיר אנט'יפולי פלך גרודנה ומשם נקרא מטעם בית המדרש לרבנים "תחכמו" נ"י בווארשה מיסודו של המזרחי בסוף צ"ן, כראש המוסד בשטח התלמודי. אחרי פטירתו של הגאון ר' שלמה פולאצ'ק (העילוי ממיטשט), יצא הגר"מ סולוביי-פטיק על פי הזמנתה של הנהלת ישיבת

הצפה, אוגוסט 26, 1941

לימי המגבית

לשובת הישיבה המרכזית העולמית "מרכז הרב" בירושלים

הקבועים ועומדים מימים ימימה, ביום ג' אלול, יום הסתלקותו של כ"ק רבנו הגדול הגה"ק זצוקללה"ה זיע"א, והשבת שלפניו ושלאחריו

בלונדון, כעת פעקת"ו); שלמה נתן קאטלר (מ"ש רב בלוקניק, ליט, ודיטרויט. מיש); שלום יוסף הלוי אלשיך (הרב הראשי דק"ק תימנים, ירושלים); בן ציון א. קור אינקה (זצ"ל); בנימין אלקציר; אברהם פילוסוף תי"ו (זצ"ל); שלום מלמד (הרב מאומן); חיים שלמה גולובנצ'יק (זצ"ל, מ"ש רב במאהילוב, רוסייה); מאיר סטלביץ, ירב הזכרון משה (מ"ש אבד"ק חסלביץ); יעקב ראבינאוויץ (זצ"ל, מ"ש רב בראגאלי כעת בירושלים ת"ו); רפאל שמואל רא"ה

ב"ה.
לעם ישראל בארץ ישראל!
אל עם ישראל בארץ ישראל, אל רבוֹ תינו והברינו הרבנים גאוני התורה די בכל אתר ואתר, אל כל ראשי הקהלות הקדוֹשות, פרנסי הציבור, ראשי ההסתדרויות האגודות והחברות, גבאי בתי הכנסיות, אל כל העסקנים המעולים שבעם ואל כל איש ואשה מישראל, כזקן כצעיר כעשיר כעני כסוחר כפועל, הננו פונים היום בקריאתנו הגדולה:

פפארט, (זצ"ל, מ"ש רב בספרינגפלד, מאס); משה חסקין (מ"ש רב בפריילוקי ואב"ד בקרקינובה, ליטה); משה אביגדור עמיאל (הרב הראשי למחוז יפו ותל אביב); יוסף צבי הלוי (אב"ד לעיה"ק יפו ות"א); אלי' אהרן מילייקובסקי (ראב"ד, מלפנים רב ראשי בחרקוב); יצחק אייזיק פרידמאן (מ"ש רב טבריה כעת בנחלת יצחק, ת"א); ראובן בהר"ש כץ (הרב הראשי ואב"ד פתח תקוה והטביבה); ברוך מרכוס (הרב הראשי בחיפה ת"ו); יהושע קניאל (רב בעיה"ק חיפה ת"ו); אלי' דינה (רב בעיה"ק חיפה ת"ו); אברהם ליב זילברמן (ראב"ד ור"מ בעיה"ק צפת והמושבות ת"ו); אפרים ווינגוט, בתי דין הצדק הכ"ו

בואו לעזרת הישיבה המרכזית העולמית "מרכז הרב" בירושלים אשר כ"ק רבנו הגאון הקדוש, מרא דארעא קדישא, ורבן של ישראל, מרן אברהם יצחק הכהן קוק זצוקלה"ה זיע"א יסדה במאמצים רוחניים וממשיים כבירים ומסר עליה את נפשו הטהורה, ושהיא היתה חזון רוח קהשו ומשוש לבו לרוממות קרן התורה וחיי הק"ד ב"ש"ר ובראץ ישראל.

חוננו נא, אחיר יקרים, למלא זקללם את חובת הכבוד כלפי מורנו מאורנו הגדול, אשר לבו הרחב חתה גחלי אגש אהבה וקדוה לכל נפש מישחאל, וקומו נא כולכם כאיש אחד להציל ולבטח את מפעל טפוחיו הגדול, מרכז התורה המקודש אשר בציון.

על המשמר, יום רביעי, ינואר 19, 1944

הומל, 'יודנריין'

לונדון, יום ג'. — כל היהודים בהומל נטבחו והושמדו, ועיר זו, שהיתה ידועה לפני המלחמה במרכז יהודי גדול, הוכרזה מטעם הנאצים כ"יודנריין" — זוהי תמיציתה של עדות, שנגבתה מפי שני טורים סובייטיים, אשר הצליחו הברוח מהומל ימים מועטים לפני שיחרורה על ידי הצבא הסובייטי. ממשודי הקרן היהודית בריטית לעד ות רוסיה מודיעים, שעדי ראיה אלה, שמסרו את דבריהם למפקות הצבא-האדום, סיפרו, כי במחוז סמולנסק ערכו הנאצים טבח בעירה האסלאביץ'. כל היהודים שהיו כלואים שם במחנה הסגר מאז אוקטובר 1942, נהרגו כיס אחד, ולא נותרו אלא 800 יהודים, רוסים ובילרוסים.

לטבח האסלאביץ' אחראים המפקד הגרמני דורלמן, סגנו מאיס יסוכן גס-טאסו בשם שוואבדי, (סט"א)

בהיסלאויץ ובמטיסלאב...

בחדרי דומידום. את הילדים המעטים רצחו הסראים במל ידיהם. ד"ר דומה נתקבל מהעיריה מסטיס לאבל, שם נתגלו בפרבר העיר הנקרא "קאגאלני רוב" ("ערץ הקהל") כעשרים בורות מלאים גופות. עדי ראיה סיפורי כי ב-15 באוקטובר 1941 הגיעה למסטיס לאבל פלוגת עונשין גרמנית. כל יהודי העיר כונסו בככר השוק. הזקנים הוצו או מיד במכוניות אל מתוך לעיר. הן

מוסקבה 18 (פאלקור) - נתקבל דו"ח על הרצח שבוצע על ידי הנאצים בעיירה היסלאויץ, במחוז סמולנסק. לפני המלחמה היוו היהודים 40 אחוז מהאוכלוסיה המקומית; עם שהרר היסלאויץ על ידי הצבא האדום ומצאה בעיירה נפש יהודית אחת ויחידה - ילדה בת 12. שהסתתרה אצל אחד התרשים. עם כראם לחיסלאויץ כלאו הגרמנים

מתו ביריות וגופותיהם נשארו מוטלות בלי קבורה. אחרי זה הכניסו הנאצים את הנערות הנשים הצעירות לאחד המחסנים, הצמידן צרופות והתחילו לענותן. אלה שהתנגדו נורו בו במקום. שאר היהודים הובאו בשורות בנות עשר ויה אנשים אל בורות שהוכנו מראש. ישם נורו. ילדים קטנים הוטלו חיים לבורות הקברים.

את יהודי המקום בשלושה רחובות וניהקם מכל מגע עם העולם החיצוני. אסור היה לאיש לספק לכלואים שום דבר, לא מזון ולא עזרה רפואית. רבים מתו ברעב ומחלות. גאטו זה היה עד מארס 1942. באחד מימי מארס אותה שנה, ב-4 לפנות בקר, הוציאו הנאצים את כל הנותרים בחיים לבקעה. שם נצטוו כולם להתפשט עירומים ונורו

הצפה, יום שני, יוני 03, 1946

ד"ר א. י. אגרנט ז"ל

ד"ר אהרן יוסף ב"ר שמואל אבא אגרנט מת בביתו על הר-הכרמל באופן פתאומי בגיל 66 לחייו. בלווייתו שנערכה אתמול ב-4 אחרי הצהרים השתתפו יחידים ומוקדיים, עסקנים ונציגי מוסדות שבחם היה פעיל.

דמות נאה משרידי הדור הקודם שמיוג בתוכו תרבות עברית והשכלה אקדמית, מושרש בחיבת ציון וירושלים; אוצר בלום של זכרונות מהתקופה הסוערת של תורה והשכלה בישראל. ידע לתבל שיח תו הנאה והפקחית באמרי-בינה ונסיונות חיים, בדברי חז"ל ופנינים מאוצר ישראל ועמים, כדיתה וחיזונו שיש בהם מן המעשה את הדעת ומרחיבה.

בימי חורפו למד בישיבות מיר, סמיאטיץ, ועוד. והוסמך לרבנות ב-1899. היגר מרוסיה (יליד חסלביץ פלך מוהילב) לארץ צות הברית, שם עסק בהוראת עברית, למד והשתלם וסיים חוק למודינו כרופא שניים. ביתו באמריקה היה פתוח לשליחים הציונים ושימש בית ועד לעבודה ציונית ותרבותית. ב-1922 ביקר בארץ וב-1929 עלה והשתקע בחיפה. היה בזמ

נו ציר בוועידת מינסק, והקדיש הרבה ממרצו לעבודה ציונית וצבורית. יחד עם זה שמר על גחלת ימי חורפו והיה קרוב בכל לבו לחיזוק המסורת בעם. היה בחיפה יושב ראש „מפעל התורה“, כן היה יו"ר ועד בנין בית הכנסת על הר הכרמל, חבר הועד הפועל של „אוהל שם“, שם היה גם מרצה לעתים מזומנות.

שימש זמן ידוע יו"ר הסתדרות רופאי השניים בארץ ובחיפה. מבניו — האחד הוא השופט אגרוט והשני רופא שניים שעבד יחד עם המנוח במקצועו. מותו עורר אבל רב אצל מוקיריו וידי דיו המרובים. תנצב"ה.

הצפה, יום רביעי, מרץ 02, 1949

הרב מאיר סטלוויץ

אתמול נפטר בירושלים הרב מחסד לביץ' — הרב מאיר סטלוויץ, רבה של שכונת משה בירושלים, בהלוחיתו השתתפו רבנים ותלמידי חכמים רבים. חיבר ספרי הלכה ושאלות ותשובות. תנצב"ה.

הצפה, יום שני, מרץ 02, 1959

זכרון להולכים

ד"ר אשר אנשיל

הילמן ז"ל

(שבועה לפטירתו)

איש דגול בהרבה שטחים ועל כולם בישרות, נקיות הדעת וצניעות מופלאה — היה המנוח. ד"ר הילמן ז"ל נולד בעיר חסלאוויץ ברוסיה לאביו ר' יצחק ז"ל, בר אוריין, ירא שמים ונדיב לב. אמו הייתה בתו של ר' סעדיה גרשון צורניאק ז"ל, עשיר המקום וראש וראשון בכל עניני העיר. לפני פטירתו ציוה למשפחתו, כי בל יעיוזו למסור

צאצאיהם לגימנסיות עם חילול שבת.
צוואה כזו היתה נדירה אז אצל ה'
עשירים והיא נשמרה על ידי בניו
ובנותיו. ר' יצחק הילמן עבר מחסלויץ
לסמולנסק ושם הגיעה לעשירות מוס'
לגת במיליונים. אף על פי כן לא עזב
אורח חיים של יהודי עממי וביתו
בסמולנסק היה פתוח לכל נצרך והוא
קבע עתים לתורה למרות עסקיו ה'
מסועפים. את בנו אשר אנשיל חינך
על ידי מלמדים מובהקים לתורה וב'
אכסטרן השתלם בלימודים כלליים. הוא
גמר במינכן שבגרמניה את האוני'
ברסיטה עם דיפלומה של ד"ר לכלכלה
מדינית ובפטרבורג גמר הד"ר למש'
פטים. עם כל זה לא סר מדרך התורה
והמצוה ובילדותו קראו לו "חנ"ך חי".
עוד בצעירותו עסק בסמולנסק בהפצת
ידיעות ביהדות ובעניני ארץ ישראל.

בתרע"ח היה מרצה באוניברסיטה של
עיר טיפליס לכלכלה מדינית. עלה
ארצה בשנת תו"ף וכאן קיבל את ה'
רשיון הראשון להיות רואה חשבון
מוסמך. נשא בת טובים מלומדת ובוגרת
של מכללה ויראת שמים מהמשפחה חן
המפורסמת בישראל, שהיתה בת לויתו
במעשה הסדר רבים ומגוונים. כוננו בית
יהודי למופת. עם כל השכלתו המרובה
היה צנוע בתכלית והצטיין בזהירות
מופלאה באיסורי לשון הויע ובאהבת
הבריות.

לפני שנים הגה רעיון להפיץ ערכי
מוסר וסבב מבית כנסת לבית כנסת
להשפיע על מגידי השעוים שיקדישו
אחרי כל שיעור של תורה שעה קלה
לפרקי מוסר ובפרט להשרשת מידות
טובות עפ"י ספרי הגה"צ בעל "חפץ
חיים" ו"ל. לתכלית זאת היה מתייץ

עם כמה רבנים ומגידי שיעורים וביחד
עם יבל"ח מרן הרב הראשי לת"א
הגרא"י אונטרמן שליט"א.
המנוח ז"ל היה אישיות מוצקה. בעל
השקפת עולם מבוססת על יהדות שר-
שית. בעל השכלה יסודית ורחבה ר
מידות תרומיות. שבע מעשים טובים
מרובים ליחידים ובצניעות נעקר מחוך
הצבור. זכה לגדל את בנו יחידו. ה'
מחונן בכשרונות נשגבים, בישיבת
פוניביוז. ימתקו לו רגבי עפרו.
י. ז. דיסקין

הצפה, יום שישי, אוגוסט 12, 1966

הנשיא, הרבי והרב

הפגישה עם הגרי"ד סולובייציק

לפגישתו של הנשיא עם הגאון הרב
יוסף דוב סולובייציק היה אופי של
חידוש יידיות ישנה, שעברה מדור
לדור; ושחזקה בקירבה משפחתית, כי
זון שאחיו של רבי חיים הרב מבריסק,
היה גיסו של ראש משפחת קצנלסון.
ואמנם הצטיינה השיחה בדברים העומ'
דים ברומו של עולם, בלבביות מיוחדת.
גודמנתי במחיצת הנשיא לפני הביקור
נאמר: "אני מוכרח למהר אל הרב סו-
לובייציק, כבוד התורה..."

הנשיא הזכיר להרב, שכאשר שהה ב'
גיו יורק ב-1935 בא לישיבה-אוניבר-
סיטה לשיעוריו של אביו הגאון רבי
משה, וגם שבת אצלו פעם. מר שזר
הזכיר את הסוגייה בה אמר אז את
שעורו רבי משה.

הרב סולובייציק הדגיש, שהעובדה
שמר שזר התבלט בבקורו כיהודי מא-
מין עם זיקה נפשית ומעשית לדת,
לקדשי עם ישראל, העלתה קרנו וקר-

גה של המדינה גם אצל לא־יהודים.
התנהגותו היהודית של הנשיא תרמה
גם בהרבה, לדעתו של הרב סולוביי-
צ'יק, להצלחת הביקור — מכל הבחי-
נות. הרב סולובייצ'יק חושב, שכש-
לונם של המסטינים באו"ם בנוסיונם
לגנות ולנגח את ישראל הוא גם כן

במידה ניכרת בזכות הצלחת בקורו
המוצלח של הנשיא.

הנשיא דיבר עם הרב על נושאים
בחכמת ישראל, ועל גישתו הנוכחית,
של מר שור, שהיא שונה מהעבר. מר
שור הזכיר את קשריו עם הגאון ר'
יחיאל יעקב וויינברג, ז"ל, בימי שהות
בברלין. השיחה הערה הוארכה כאשר
נושאים שונים בחכמת היהדות, ובי-
בעיות העם והמדינה. הסתעפו ברעיו-
נות חדשים ומחודשים. דובר בין את-
רים על הבטוי של השאלה ששואלין
-קבעת עתים לתורה? למה לא שואלים
סתם: האם למדת? אמר הרב: משום
שאם יאמר שלמד, הרי יש לבחננו, אבל
אם קבע עתים לתורה יש בכך עצמו
משמעות מיוחדת. בהזדמנות זו הד-
כיר הנשיא שמקיים שעור קבוע בתל-
מוד בכל יום שבת בשעה 11 לפני
הצהרים. הוא אמר ששעוריו של רבי
משה סולובייצ'יק חידשו בו את התשו-
קה ללמוד גמרא. בשיחה עלה גם עניין
בקורו אצל האדמו"ר מליובאביץ' והרב
הזכיר איך שרבו הראשון היה מלמד

בעיירה האסלאביץ, ברוסיה, בה כהן
אביו כרב, ואיך מלמד זה בהיותו
חסיד ליובאביץ' למד את ה"תניא",
"צמח צדק" ושאר ספרי חסידות.

קבלו את פני הרב הקונסול הכללי
מר מיכאל ארנון, הקונסול חיים זוהר
ושלישיו של הנשיא, — שכולם חבשו
כפות. הרב היה מרוצה גם מפמלייתו
של הנשיא, והדגיש במיוחד את תפקי-
דו של הקונסול זוהר, שהוא ממלא
בטוב טעם ודעת.

הנשיא נהנה גם הוא משיחתו עם
הרב והוגה דעות הנודע, שלוהו עד
המעלית, ונפרד ממנו בלבביות. הנשיא
ביקש את הרב שיכתוב לבנו הלומד
בירושלים שביקרוהו.

אחרי הפגישה אמר לי הרב סולוביי-
צ'יק ש"אישיותו המושרשת במקורות,
והופעותיו והתנהגותו של הנשיא תר-
מו בהרבה להרמת כבוד ישראל, —
המדינה והעם, — בעיני העמים ולעיני
כל בני ישראל".

היבסקציה וגורלה הטראגי

קטע מהמאמר

בתעמולה נגד הדת נקטו היבסקים המקומיים אמצעים חמורים, שלא היו לרצון למנהיגים במוסקווה. היו ביניהם רבים ששמרו אמונים למצוות רבות. כך התגלה שבעיירה חסלביץ, למשל, אכלו כל הקומוניסטים היהודים בשר כשר והיו אוסים מצות לפסח. הגוי שעמד בדאש המאפיה כי מקום העיד עליהם, כי בימי חג ופסח לא באו כלל לקנות לחם. וגרוע מכל — מוזכר היבסקציה במקום גימנה עם שומרי הדת, והוא הרי היה קומוניסט ותיק.

[Home](#)

[To Jewish Chislavichi Pages](#)